

דברי יצחק טבנקין, 1919—1970 (תרע"ט—תש"ל)

הקדמה

ביבליוגרפיה זו כוללת את דברי יצחק טבנקין שהתפרסמו בדפוס בשנים 1919—1970, בעברית וביידיש. מדבריו שנתפרסמו בשכפול היא כוללת רק את אלה שראו אור לאחר מכן בדפוס. בספר או בכתב-עת.

רובם המכריע של המאמרים הם דברים שנאמרו מעל במות ציבוריות, ופורסמו אחר-כך בעיתונים יומיים או בכתבי-עת. לא כולם היו לעיני טבנקין לפני פרסומם בדפוס.

רבים מן המאמרים ראו אור בדפוס יותר מפעם אחת ותחת כותרות שונות, שברובן לא צוינו כאן במפורש. על פי רוב ניתנת בביבליוגרפיה הזו כותרתו הראשונה של המאמר, ולשם מציאתו במקומות פרסומו לאחר מכן צוין מספר העמוד בספר שבו ראה אור. במקרים מיוחדים ניתנה גם כותרת שנייה של אותו מאמר. מספר העמוד (הראשון) ניתן בדרך כלל רק לגבי ספרים, וכתבי-עת שהופיעו ברווחי זמן מחודש ומעלה.

הרבה מן המאמרים שבביבליוגרפיה זו הם מדברי טבנקין במסיבות ציבוריות (ישיבות, כינוסים וכו') שהשתתפו בהן גם אחרים, אשר פורסמו בלי שום כותרת מיוחדת. אלה צוינו כאן בשם הכולל דברים, בתוספת ציון בסוגריים מרובעים על תוכן הדברים.

אם הכותרת הכללית של מאמר כללית מדי, ואינה מפרשת את נושאו, ניתנה בסוגריים מרובעים כותרת משנה, מפרשת.

במקומות רבים צוינה בסוגריים עגולים המסיבה הציבורית שבה נאמרו הדברים, דבר העשוי לסייע בזיהוי נושא המאמר.

סדר רישום הדברים ברשימה ביבליוגרפית זו הוא כרונולוגי, לפי זמן פרסומם הראשון. תאריך אמירת הדברים לא צוין, אלא אם כן הם פורסמו בדפוס זמן רב מאוד לאחר אמירתם (10 שנים ומעלה).

הפרטים הביבליוגרפיים לשלושת ספרי טבנקין שהופיעו עד עתה צוינו רק פעם אחת, בראש הרשימה.

כל החומר נרשם מכלי ראשון, לפי מראה עיניים.

עבודה רבה הושקעה בחיפוש דברי טבנקין בעיתונות, בספרים ובכתבי-העת השונים. אחרי הכול — אין ודאות שלא נשארו דברים מחוץ לרשימה זו. כל מי שיועד פרטים על דברים שלא הוכנסו ברשימה זו, או שהוכנסו כאן לא במדויק, יטיב לעשות אם יעיר על כך, ולעת מצוא יתוקנו הדברים.

יצוינו בתודה ובהערכה "ארכיון העבודה" בתל-אביב וארכיון הקיבוץ המאוחד בעין-חרוד, שעובדיהם סיפקו ברצון ובנדיבות לב את כל החומר שהיה דרוש לחיבור רשימה ביבליוגרפית זו.

כדי למנוע חזרות ניתנת להלן רשימה קצרה לזיהוי כתבי-עת, הנזכרים בגוף הביבליוגרפיה. ניתנים כאן פרטים הנוגעים לכתבי-העת בזמן פרסום דברי טבנקין, ולא פרטים על תולדותיו, גלגוליו וכו'. הרשימה היא לפי סדר האלף-בית. בסוף הביבליוגרפיה מובאת גם רשימה של דברי הערכה על טבנקין ושלושת ספריו שהופיעו עד כה.

ל ז י ה ו י כ ת ב י - ע ת :

'אונדזער וועג' — שבועון אחדות העבודה-פועלי ציון באמריקה, ניו-יורק.
'ארבעטער צייטונג', הוצא על-ידי פועלי ציון שמאל בפולין, לודז—ורשה 1945.
'באפרייונג—ארבעטער שטימע' — שבועון פועלי ציון (צ.ס.) בפולין, ורשה.
'במבחן' — בטאון תנועת המחנות העולים בארץ ישראל.
'במעלה' — בטאון הסתדרות הנוער העובד בארץ ישראל (מ'1931—דו-שבועון).
'בקיבוץ' — שבועון פנימי של הקיבוץ המאוחד.
'בשער' — ירחון של מפ"ם.
'דאס וואָרט', 'אונזער וואָרט' — עיתון יומי של תנועת ארץ ישראל העובדת בפולין, ורשה.

'הדים' — רבעון הקיבוץ הארצי השומר הצעיר.
'החלוץ הצעיר' — בטאון הסתדרות "החלוץ הצעיר" בפולין, ורשה.
'העמיד' — בטאון תנועת "החלוץ" העולמית, ורשה.
'הפועל הצעיר' — שבועון מפלגת פועלי ארץ ישראל, ולאחר מכן — של מפלגת העבודה.

'זאת הארץ' — בטאון ארץ ישראל השלמה.
'ידיעות' (ידיש) — בטאון הסתדרות "החלוץ" בפולין, ורשה.
'יחדיו' — בטאון חטיבת בני הקיבוץ המאוחד.
'לאחדות העבודה' — הוצא ע"י התנועה לאחדות העבודה (סיעה ב), ולאחר מכן — אחדות העבודה פועלי-ציון.

'למרחב' — דו-שבועון אחדות העבודה-פועלי ציון, ולאחר מכן — עיתון יומי.
'מבפנים' (עין-חרוד) — בטאון קיבוץ עין-חרוד.
'מבפנים' — רבעון הקיבוץ המאוחד.
'גיב הקבוצה' — רבעון חבר הקבוצות, ולאחר מכן — איחוד הקבוצות והקיבוצים.
'גני וועלט' — שבועון אחדות העבודה-פועלי ציון, בארץ ישראל.
'פאָלקס-בלאט' — שבועון אחדות העבודה-פועלי ציון בישראל.
'פרייהייט' — בטאון הסתדרות "פרייהייט" בפולין, ורשה.
'צרור מכתבים, לשאלת החינוך המשותף' — פרסום של הקיבוץ המאוחד.
'קונטרס' — שבועון התאחדות ציונית-סוציאלית "אחדות העבודה".

א. ספרים

1. 'דברים', כרך א (1918—1934) — כולל דברים במשך 16 שנה; מקצתם ראו אור בזמנם בבמות ספרותיות שונות, ומקצתם דברים המתפרסמים לראשונה. בספר ארבעה מדורים: א. דרך תנועת הפועלים; ב. הקיבוץ בבנינו; ג. בהגנה ובמאבק המדיני; ד. התנועה בגולה. ה"נספחות" כוללים דברי מילואים, תעודות, החלטות חשובות, הערות הסבר כלליות, רשימת שמות, מפתחות של עניינים, שמות ומקורות. הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1967. 552 עמ'. 'דברים', כרך ב, נמצא בהכנה, ויכלול את דברי טבנקין בשנים 1935—1939.
2. 'בדרכי השליחות' — מבחר דברים בשאלות ההסתדרות ותנועת הפועלים. בספר חמישה מדורים: א. ייחודה של תנועת הפועלים הארץ-ישראלית; ב. חברת העובדים; ג. במערכות חוץ ופנים; ד. הקיבוץ והתנועה; ה. אישים. רשימת שמות. הוצאת "תרבות וחינוך" שע"י המרכז לחינוך ולתרבות של ההסתדרות, 1969. 448 עמ'.
3. 'לקח מלחמת ששת הימים — ישובה של ארץ בלתי מחולקת'. קובץ דברים שנתפרסמו בשנים 1967—1969 בשאלות הזמן. הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1970. 180 עמ'.

ב. חוברות

1. 'שאלות ההסתדרות', הוצאת מפלגת פועלי ארץ ישראל, 1941.
2. 'להתגיסות ולהגנה', הוצאת הקיבוץ המאוחד, מאי 1942.
3. 'בתוך המערכה', בהוצאת התנועה לאחדות העבודה (סיעה ב), 1944.
4. 'המדינה העברית והדרך אליה', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תש"ד (1944).
5. 'וועגן און אומוועגן' [הציונות ומתנגדיה], הוצ' דרור החלוץ הצעיר, פריז 1948.
6. 'דער קיבוץ אין דער מלחמה', הוצאת ועדת הקשר למגויסים, יוני 1948.
7. 'שאלות המפלגה' [מפלגת הפועלים המאוחדת], בהוצאת תומכי מצע גלילי, ליבישיץ, בריייהודה, 1951.
8. 'החברה הקיבוצית', בהוצאת הקיבוץ המאוחד, 1953.
9. 'שאלות ויכוח בהסתדרות', בהוצאת הקיבוץ המאוחד, תשט"ו (1955).
10. 'אין לאן לסגת', בהוצאת למרחב, 1967.

ג. מאמרים

1919 (תרע"ט—תר"ף)

1. דברים [על אחדות פועלים כוללת] [בוועידת הסתדרות הפועלים החק-לאים, פברואר 1919, בפתח-תקוה], 'קובץ אחדות העבודה', הוצאת אחדות-העבודה, תרע"ט, עמ' 95, 103. 'דברים', א, עמ' 473.
2. דברים [בוועידת היסוד של "אחדות העבודה", פברואר 1919, בפתח-תקוה],

- 'קובץ אחדות העבודה', עמ' 113, 123. 'ילקוט אחדות העבודה' (בשם: "התכנית"), א. הוצאת אחדות העבודה, תל-אביב, תרפ"ט, עמ' 21, 28. 'דברים', א. עמ' 9. 'בדרכי השליחות', עמ' 63.
3. 'מהגליל' [על הביטחון בגליל], 'קונטרס', א. חוב' ט, תמוז תרע"ט; חתום: י.ב.מ. [יצחק בן משה]. 'דברים', א. עמ' 337. 'ילקוט אחדות העבודה', א. הוצאת אחדות העבודה, תרפ"ט, עמ' 200.
4. 'למצב בעבודה', 'קונטרס', א. חוב' יד, תשרי תר"ף. 'דברים', א. עמ' 16.
5. 'סך הכל' [על מצבה של הפועלת החקלאית], 'קונטרס', א. חוב' טו, חשוון תר"ף. 'מסלה', הוצאת ועדת התרבות של הסתדרות העובדים הכללית, תרפ"ד, עמ' 128 (בשם "קבוצות הפועלות"), חתום: י.ן. 'דברים', א. עמ' 21.

1920 (תר"ף—תרפ"א)

6. "בגליל" [על הביטחון], 'קונטרס', א. חוב' כג, שבט תר"ף; חתום: י.ב.מ. [יצחק בן משה]. 'דברים', א. עמ' 339.
7. "בגבול הצפון" [על הביטחון], 'קונטרס', א. חוב' כד, שבט תר"ף; חתום: י.ב.מ. [יצחק בן משה]. 'דברים', א. עמ' 340.
8. "בגליל" [על הביטחון], 'קונטרס', א. חוב' כז, אדר תר"ף. 'דברים', א. עמ' 341. 'ילקוט תל-חי', הוצאת "מערכות", תש"ה, עמ' 64.
9. "עת פעולה" [על מאורעות ירושלים 1920], 'אגרת' (= 'קונטרס' השם שונה מטעמי צנזורה), ב. חוב' לט, סיון תר"ף; חתום: י.ב.מ. [יצחק בן משה]. 'ילקוט אחדות העבודה', א. הוצאת אחדות העבודה, תרפ"ט, עמ' 237. 'דברים', א. עמ' 348.
10. "גם זהו כוח", 'אגרת' (= 'קונטרס'), ב. חוב' לט, סיון תר"ף. 'ילקוט אחדות העבודה', א. הוצאת אחדות העבודה, תרפ"ט, עמ' 236. 'דברים', א. עמ' 345.
11. דברים [על הפעולה התרבותית] (בוועידת אחדות העבודה בכנרת), 'קונטרס', ב. חוב' מה, אב תר"ף.
12. דברים [על קרקע לאומית והתיישבות עובדת] (בוועידה הציונית בלונדון), 'קונטרס', ב. חוב' מז, אב תר"ף. 'דברים', א. עמ' 477.
13. דברים [בעניין פעילות ארץ ישראלית] (בוועידה העולמית החמישית של פועלי ציון בווינה), 'קונטרס', ב. חוב' ג, אלול תר"ף. 'דברים', א. עמ' 339.

1921 (תרפ"א—תרפ"ב)

14. "שאלה" [על מאורעות מאי 1921], 'קונטרס', ד, חוב' בשם "אגרת ב'", אייר תרפ"א. 'ילקוט אחדות העבודה', א. הוצאת אחדות העבודה, תרפ"ט, עמ' 245. 'דברים', א. עמ' 351.

1922 (תרפ"ב—תרפ"ג)

15. דברים [בשאלות עלייה ועבודה] (במועצת ההסתדרות), 'קונטרס', ה, חוב' קד, שבט תרפ"ב, עמ' 4, 12.
16. "לקראת מועצת גדוד העבודה", 'מחינו' (שכפול), גיל' ל, יולי 1922. 'דברים', א, עמ' 182.

1923 (תרפ"ג—תרפ"ד)

17. "אחדות העבודה וההסתדרות הכללית" (בוועידה השלישית של אחדות העבודה), 'קונטרס', ו, חוב' קיט, שבט תרפ"ג, עמ' 7, 22. 'ילקוט אחדות-העבודה', הוצאת אחדות-העבודה, תרפ"ט, עמ' 103. 'דברים', א, עמ' 43.
18. "דרכי התישבותנו", 'קונטרס', ו, חוב' קיט, שבט תרפ"ג, 'דברים', א, עמ' 39.
19. "דברים סיכום" (בוועידה השלישית של אח"ע), 'קונטרס', ו, חוב' קיט, שבט תרפ"ג, 'דברים', א, עמ' 46.
20. דברים [על השוואת מחירים בעבודת הבניין] (בוועידת פועלי הבניין), 'פנקס ההסתדרות הכללית', א, שבט תרפ"ג, עמ' 228. 'דברים', א, עמ' 48. 'בדרכי השליחות', עמ' 95.
21. דברים [על חברת העובדים ועל שוויון בתנאי החיים] (בוועידה השנייה של ההסתדרות), 'פנקס ההסתדרות הכללית', ב, ניסן תרפ"ג, עמ' 48. 'דברים', א, עמ' 50. 'בדרכי השליחות', עמ' 98.

1924 (תרפ"ד—תרפ"ה)

22. "על דרכי עין-חרוד" (מתוך שיחת חברים), 'מבפנים', גיל' ה, שבט תרפ"ד, עמ' 61. משה ברסלבסקי, 'תנועת הפועלים הארץ-ישראלית', ב, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשי"ז, עמ' 326. 'דברים', א, עמ' 190.
23. דברים [על ההתיישבות ושכונות עובדים] (במועצה השלישית של ההסתדרות), 'פנקס ההסתדרות הכללית', ב, חוב' י, שבט תרפ"ד, עמ' 279.
24. דברים [בענייני עבודה] (במועצה השלישית של ההסתדרות), 'פנקס ההסתדרות הכללית', ב, חוב' יא, אדר א, תרפ"ד, עמ' 313.
25. דברים [על מועצת ההסתדרות השלישית], 'מבפנים' (עין-חרוד), גיל' ה, יא, שבט תרפ"ד, עמ' 55.
26. דברים [על עין-חרוד לאחר החלוקה], 'מבפנים' (עין-חרוד), גיל' ה, ל, שבט תרפ"ד, עמ' 67. 'דברים', א, עמ' 187.
27. "הקבוצה בכפר ובעיר" (בוועידה הרביעית של אחדות-העבודה), 'קונטרס', ט, חוב' קעב, סיון תרפ"ד, 'ספר דין וחשבון הוועידה הרביעית', הוצאת אחדות העבודה, תרפ"ו, עמ' 56; 'הקיבוץ המאוחד' — ילקוט מקורות, הוצאת הקיבוץ

- המאוחד, תשכ"א, עמ' 31. 'דברים', א, עמ' 54. 'בדרכי השליחות', עמ' 249.
 'נתיבי הקבוצה והקיבוץ', א, הוצאת עם עובד, תשי"ח, עמ' 416.
 28. "תשובה למתוכחים" [קיבוץ ומושב, משק פתוח ומשק סגור], 'קונטרס', ט, חוב' קעב, סיון תרפ"ד. 'ספר דו"ח הועידה הרביעית', הוצאת אחדות העבודה, תרפ"ו, עמ' 100. 'דברים', א, עמ' 59.
 29. "מהיכוח המדיני" (בוועידה הרביעית של אחדות העבודה), 'קונטרס', ט, חוב' קעג, סיון תרפ"ד. 'ספר דו"ח הועידה הרביעית', הוצאת אחדות העבודה, תרפ"ו, עמ' 40. 'דברים', א, עמ' 352.
 30. דברים [על ייסוד בית-ספר מרכזי לילדי העמק] [באספה כללית של קיבוץ עין-חרוד], 'מבפנים' (עין-חרוד), גיל' ט, ה אב תרפ"ה, עמ' 149.
 31. דברים [דו"ח על המצב בקיבוץ עין-חרוד] [בישיבת הנהלת קיבוץ עין-חרוד], 'מבפנים' (עין-חרוד), גיל' ט, ה אב תרפ"ד, עמ' 151.
 32. "דרכי הקבוץ" (במועצת קיבוץ עין-חרוד, אלול תרפ"ד), 'מבפנים' (עין-חרוד), גיל' י, חשון תרפ"ה, עמ' 165. 'דברים', א, עמ' 193.

1925 (תרפ"ה—תרפ"ו)

33. "באות כוח" [על נציגות פועלים במוסדות הלאומיים], 'קונטרס', י, חוב' רה, שבט תרפ"ה. 'ילקוט אחדות העבודה', ב, תרצ"ב, עמ' 130. 'דברים', א, עמ' 358. 'בדרכי השליחות', עמ' 203.
 34. דברים [על אחדות ציונית-סוציאליסטית בגולה] (בוועידה השביעית של פועלי ציון), 'קונטרס', יא, חוב' רל, אלול תרפ"ה. 'דברים', א, עמ' 401.
 35. דברים [לשאלות הקונגרס הציוני הי"ד] (בוועידה השביעית של פועלי ציון), 'קונטרס', יא, חוב' רלא, אלול תרפ"ה. 'ילקוט אחדות העבודה', ב, תרצ"ב, עמ' 180. 'דברים', א, עמ' 361.
 36. דברים בסעף "לשאלות החינוך והטיפול בילדים המשותף", 'הקבוצה', הוצאת ועדת התרבות, תרפ"ה, עמ' 36. 'דברים', א, עמ' 183.
 37. דברים [על משבר הקבוצה] (במועצת ועדת הקבוצות), 'הקבוצה', הוצאת ועדת התרבות, תרפ"ה, עמ' 47. 'דברים', א, עמ' 186.

1926 (תרפ"ו—תרפ"ז)

38. "דרכי החלוץ וחובותיו" (בוועידה העולמית השלישית של "החלוץ"), 'העיתיד', גיל' 35, מארס 1926. 'דברים', א, עמ' 404. קטעים מזה ב'ספורו של קיבוץ הכשרה', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל, עמ' 9.
 39. "דברי ברכה" [בשם אחדות העבודה] (בוועידת פועלי-ציון [צ.ס.] בפולין), 'באפריינג' — ארבעטער שטימע, גיל' 35, ספטמבר 1926.
 40. "על המצב בארץ ישראל" (בוועידת פועלי-ציון בפולין), 'באפריינג' — ארבע-

- טער שטימע, גיל' 38, ספטמבר 1926.
41. "על ההתישבות ועל המצב המדיני בארץ" (בוועידה החמישית של אחדות-העבודה), 'דבר', 2.11.1926. 'ספר דו"ח הוועידה, תל-אביב, תרפ"ז, עמ' 81. 'דברים', א, עמ' 70.
42. "תנועתנו בחוץ לארץ" (בוועידה החמישית של אחדות-העבודה), 'קונטרס', יד, חוב' רצט, חשון תרפ"ד. 'ספר דו"ח הוועידה, תל-אביב, תרפ"ז, עמ' 188. 'ספר החלוקה, הוצאת הסוכנות היהודית, ירושלים ת"ש, עמ' 211. 'דברים', א, עמ' 410.

1927 (תרפ"ז—תרפ"ח)

43. "בשאלות ההסתדרות" (בוועידה החמישית של אחדות-העבודה), 'ספר דו"ח הוועידה, תל-אביב, תרפ"ז, עמ' 176. 'דברים', א, עמ' 73.
44. "לשאלות התנועה הקבוצתית", 'קונטרס', יד, חוב' רצה, אדר א תרפ"ז. 'דברים', א, עמ' 205.
45. "על ההתישבות והמצב בארץ" (בוועידה השלישית של ההסתדרות), 'דבר', 10 ו' 18 ביולי 1927. 'דברים', א, עמ' 79. 'בדרכי השליחות', עמ' 103.
46. דברים [על המצב בקיבוץ עין-חרוד] (בישיבת מועצת הקיבוץ ברחובות), 'מבפנים' (עין-חרוד), ב, גיל' כה, אב תרפ"ז, עמ' 625. 'דברים', א, עמ' 211.

1928 (תרפ"ח—תרפ"ט)

47. דברים [בשאלות פנימיות של הקיבוץ המאוחד] (במועצת הקיבוץ הקבועה ביגור), 'מבפנים' (שכפול), ג, גיל' לב, פברואר 1928. 'דברים', א, עמ' 219 (בשם: "הקיבוץ — במאבק לקיומו").
48. "י"א באדר", 'מבפנים' (שכפול), ג, גיל' לג, מארס 1928. 'העתיד' (הוצאה מיוחדת ביידיש), תרפ"ח. 'דברים', א, עמ' 364. 'בדרכי השליחות', עמ' 311. 'חלוצים אין פוילן', א, הוצאת המכון לחקר תנועת הפועלים הציונית, ניר-יארק, 1959, עמ' 119 (בשם: "טרומפעלדאָרס פּערווענליכקייט").
49. דברים (במועצת ההסתדרות, 20 במארס 1928), 'דבר', 28.3.1928. 'דברים', א, עמ' 86.
50. "יסודות ושאלות החינוך המשותף", 'מבפנים' (שכפול), גיל' לד, מאי 1928. 'דבר', 14.5.1928. 'דברים', א, עמ' 226.
51. "להערכת עצמנו" (במועצת אחדות-העבודה), 'קונטרס', יח, חוב' שגא, תשרי תרפ"ט. 'דברים', א, עמ' 88.
52. דברים [על המצב במפלגת פועלי-ציון] (בוועידת מפלגת פועלי-ציון, 1909, בווינה), 'יידישער ארבעטער פּנקס', הוצאת ניי קולטור, ורשה, 1928, עמ' 187. (חתום: יצחק ט.).

53. דברים [להכוונת ההגירה היהודית], שם, עמ' 216, 219.
54. דברים [על ההשתתפות בקונגרס הציוני], שם, עמ' 251, 255.

1929 ((תרפ"ט—תר"ץ))

55. "לקראת העליה" [החמישית]: 'מבפנים' (שכפול), גיל' לה, ינואר 1929 (חתום: יצחק גוזל). 'דברים', א, עמ' 327.
56. "חנוכה 1903—1928" [מן העלייה השנייה ועד החמישית], 'מבפנים' (שכפול), גיל' לה, ינואר 1929 (חתום: יצחק גוזל). 'העתיד', גיל' 94, מאי 1930. 'פרייהייט', גיל' 5, ורשה, מאי 1929. 'דברים', א, עמ' 239. 'ספר החלוץ', הוצאת הסוכנות היהודית, ירושלים, ת"ש, עמ' 300.
57. דברים [על המצב בעבודה ובעלייה] (במועצת ההסתדרות הכ"א), דו"ח מועצת ההסתדרות (שכפול), הוצאת הוועד הפועל, 1929. 'דברים', א, עמ' 108.
58. דברים [בוויכוח על הגנת תל-חי] [בישיבת הוועד הזמני, בג' אדר תר"ף, בתל-אביב], 'דבר', 22.3.1929. 'יילקוט תל-חי', הוצאת המרכז לנוער, תרצ"ד, עמ' 51. דאס וואָרט, 25.2.1934. 'מורשת תל-חי', הוצאת מערכות, תש"ח, עמ' 81. 'דברים', א, עמ' 343.
59. דברים [להערכת מאורעות אב תרפ"ט] (במועצת ההסתדרות הכ"ג), דו"ח מועצת ההסתדרות (שכפול), הוצאת הוועד הפועל, 1929. 'דברים', א, עמ' 367.
60. "לשאלות הגנתנו", 'מבפנים' (שכפול), גיל' מד, דצמבר 1929 (חתום: יצחק גוזל). 'דברים', א, עמ' 368.

1930 ((תר"ץ—תרצ"א))

61. "אחריות לעתיד" (בוועידה השישית של אחדות-העבודה), 'הפועל הצעיר', כד, גיל' 1, ינואר 1930. 'דברים', א, עמ' 109.
62. דברים [על האופי החלוצי של התנועה] (בוועידת הייסוד של מפלגת פועלי ארץ ישראל), 'דבר', 9.1.1930. 'העתיד', גיל' 87—88, פברואר 1930. 'דברים', א, עמ' 114.
63. "טענות" [בין ותיקים וחדשים], 'מבפנים' (שכפול), גיל' 46, מארס 1930 (חתום: יצחק גוזל). 'דבר', 27.3.1930. 'דברים', א, עמ' 251.
64. "עוד לאותה השאלה" [שאלת ההגנה], 'מבפנים' (שכפול), גיל' 46, מארס 1930 (חתום: יצחק גוזל). 'החלוץ הצעיר', מס' 27, פברואר 1937. 'דברים', א, עמ' 369.
65. "החלוץ והעליה" (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'העתיד', גיל' 92—93, אפריל 1930. 'הפועל הצעיר', כד, גיל' 9, מארס 1930. 'קובץ הקבוץ המאוחד', הוצאת "חברה", תרצ"ב, עמ' 169. 'דברים', א, עמ' 248.
66. "תפקידי התנועה החלוצית" (בוועידה העולמית הרביעית של "החלוץ"), 'העתיד',

- גיל' 5—104, נובמבר 1930. 'דברים', א, עמ' 416. 'ספר החלוץ', הוצאת הסוכנות היהודית, ירושלים ת"ש, עמ' 324.
67. 'התרבות בחיי העובד בארץ ישראל', 'החלוץ הצעיר', חוב' ה, דצמבר 1930. 'דברים', א, עמ' 120.

1931 (תרצ"א—תרצ"ב)

68. דברים [על ההכשרה החלוצית] (בישיבת מרכז "החלוץ" בפולין), 'העתיד', גיל' 114—115, מארס 1931. 'דברים', א, עמ' 419.
69. 'דברי ברכה' (בוועידת "החלוץ הצעיר" בפולין), 'ספר דו"ח הוועידה', ורשה 1931. 'דברים', א, עמ' 421.
70. 'הדרך החינוכית של תנועתנו' (בוועידת "החלוץ הצעיר" בפולין), 'החלוץ הצעיר', חוב' יא וריב, יוני, אוקטובר 1931. 'ספר דו"ח הוועידה', ורשה 1931. 'מאסף החלוץ הצעיר', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1944, עמ' 145. 'דברים', א, עמ' 423.
71. 'דגל העבודה', 'החלוץ הצעיר', חוב' יא, יוני 1931. 'מאסף החלוץ הצעיר', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1944, עמ' 159. 'דברים', א, עמ' 434.
72. 'על העבודה העברית במושבה' (בוועידת ההסתדרות החקלאית), 'דבר', 19.6.1931. 'עבודה עברית', הוצאת ההסתדרות העובדים הכללית, תל-אביב, תרצ"ה, עמ' 71. 'דברים', א, עמ' 123. 'בדרכי השליחות', עמ' 112.
73. דברים [בשאלות פנימיות של הקיבוץ] (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד, 1931), 'דברים', א, עמ' 254.
74. 'בי' החלוץ' [החלוץ וקיבוץ ההכשרה הקבוע], 'מבפנים' (שכפול), גיל' 51, ספטמבר 1931. 'דברים', א, עמ' 435.
75. 'לדרכה של ההסתדרות הנוער העובד', 'במעלה', גיל' 16, אוקטובר 1931. 'דברים', א, עמ' 439. 'בדרכי השליחות', עמ' 194.
76. 'מסגרת ותוכן', 'מבפנים', נובמבר 1931, עמ' 6. 'דברים', א, עמ' 257.
77. 'המשק והקיבוץ', 'מבפנים', נובמבר 1931, עמ' 7. 'דברים', א, עמ' 258.
78. 'הקיבוץ בעיר', 'מבפנים', נובמבר 1931, עמ' 8. 'דברים', א, עמ' 259.
79. 'השנאה ושיתוף בקיבוץ, קבלת הברית', 'מבפנים', נובמבר 1931, עמ' 9. 'דברים', א, עמ' 260.
80. 'על התרבות בחיינו', 'מבפנים', נובמבר 1931, עמ' 12. 'דברים', א, עמ' 263.
81. 'על דרכי פעולתנו במושבה' [כיבוש עבודה במושבה], (בישיבת מרכז מפא"י, דצמבר 1931), 'דברים', א, עמ' 129.
82. 'דברי נעילה' (בקונגרס למען ארץ-ישראל העובדת), 'ספר הדו"ח של הקונגרס' (יידיש), הוצאת וועלט ליגע פארן ארבעטנדן א"י, תל אביב 1931, עמ' 233. 'דברים', א, עמ' 118.

1932 (תרצ"ב—תרצ"ג)

83. "דרך תנועת הפועלים בארץ", 'קובץ הקיבוץ המאוחד', הוצאת "חברה", תרצ"ב, עמ' 9. 'דברים', א, עמ' 92. 'בדרכי השליחות', עמ' 23. קטעים מזה במאסף ההסתדרות, הוצאת הוועד הפועל, מחלקת החלוץ, תל-אביב 1946, עמ' 32.
84. דברים [על המצב בקיבוץ עין-חרוד לאחר החלוקה] (באסיפה הכללית הראשונה, שבת תרפ"ד), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 97. 'דברים', א, עמ' 187.
85. "דו"ח מנהלת הקיבוץ" [עין-חרוד] (במועצה הרחבה השנייה, אלול תרפ"ד), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 99. 'דברים', א, עמ' 195.
86. "תפקידי הקיבוץ" (במועצה הרחבה השלישית, אייר תרפ"ה), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 105. 'דברים', א, עמ' 198.
87. "על פעולתנו בגולה" (במועצה הרחבה הרביעית, אוקטובר 1926), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 120. 'דברים', א, עמ' 408.
88. "על שאלות אקטואליות" [בקיבוץ] (במועצה הרחבה הרביעית, אוקטובר 1926), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 126. 'דברים', א, עמ' 201.
89. "שאלות חברתיות" [בקיבוץ] (במועצה הקבועה ברחובות, ביוני 1927), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 133. 'דברים', א, עמ' 211.
90. "על האיחוד ומהותו" [עם ייסוד הקיבוץ המאוחד] (במועצת איחוד הקיבוצים, אוגוסט 1927), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 140, 144. 'דברים', א, עמ' 215. 'למרחב', 10.1.1967.
91. "על הפנים" [על תופעות שליליות בקיבוץ] (במועצת הקיבוץ המאוחד, אוקטובר 1928), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 150. 'דברים', א, עמ' 235.
92. "שאלות פעולתנו בהחלוץ ובנוער" [על ערכו העצמי של הקיבוץ וערכו החינוכי] (במועצת פתח תקוה השנייה, יולי 1929), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 155. 'דברים', א, עמ' 342.
93. דברים [על האיחוד עם "הגדוד"] (במועצת האיחוד עם גדוד העבודה, דצמבר 1929), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 162. 'דברים', א, עמ' 247.
94. "על תנועת החלוץ והנוער" (במועצת האיחוד עם גדוד העבודה), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 169. 'ספר החלוץ', הוצאת הסוכנות היהודית, ירושלים ת"ש, עמ' 319. 'דברים', א, עמ' 248.
95. "בשאלת העבודה במושבות" [כיבוש עבודה והתיישבות] (במועצת הקיבוץ, דצמבר 1927), 'קובץ הקיבוץ המאוחד', עמ' 174. 'דברים', א, עמ' 245.
96. "דברי פתיחה" (במועצת הקיבוץ המאוחד, דצמבר 1931), 'מבפנים', ינואר 1932, עמ' 1. 'דברים', א, עמ' 265.
97. "דרכנו בהתיישבות" (במועצת הקיבוץ המאוחד, דצמבר 1931), 'מבפנים', ינואר 1932, עמ' 18. 'דברים', א, עמ' 268.
98. "פעולתנו בהחלוץ ובנוער" (במועצת הקיבוץ המאוחד, דצמבר 1931), 'מבפנים',

- ינואר 1932, עמ' 38. 'דברים', א, עמ' 270.
99. "לעבודתנו בעיר" (במועצת הקיבוץ המאוחד, דצמבר 1931), 'מבפנים', ינואר 1931), 'מבפנים', ינואר 1932, עמ' 43. 'דברים', א, עמ' 273.
100. "שאלות ארגון" [שיתוף ושוויון, כסף פרטי] (במועצת הקיבוץ המאוחד, דצמבר 1931), 'מבפנים', ינואר 1932, עמ' 43. 'דברים', א, עמ' 273.
101. "שאלות ארגון" [דברי תשובה] (במועצת הקיבוץ המאוחד, דצמבר 1931), 'מבפנים', ינואר 1932, עמ' 51. 'דברים', א, עמ' 275.
102. "לאחר ועידת הפועלות", 'מבפנים', מרץ 1932, עמ' 6. 'דברים', א, עמ' 131.
103. "לבחינת מצבנו" (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', אפריל 1932, עמ' 5. 'דברים', א, עמ' 277.
104. "נוכח סכנות", 'מבפנים', ספטמבר 1932, עמ' 1. 'דברים', א, עמ' 282.
- 'ידיעות', גיל' 8, נובמבר 1932. 'חלוצים אין פוילן', א, הוצאת המכון לחקר תנועת הפועלים הציונית, ניו-יארק, 1959, עמ' 441.

1933 (תרצ"ג—תרצ"ד)

105. דברים [בשאלת העלייה] (במועצת מפא"י), 'הפועל הצעיר', כו, גיל' 17—18, פברואר 1933. 'דברים', א, עמ' 136.
106. דברים [בשאלות עלייה ועבודה], 'ספר הדו"ח של הוועדה הרביעית של ההסתדרות', הוצאת הוועד הפועל, תרצ"ג, עמ' 132. 'דברים', א, עמ' 143.
107. "מארכס הסמל", 'מבפנים', אפריל 1933, עמ' 27. 'דברים', א, עמ' 148.
108. "על מקום הקיבוץ בתנועה", 'מבפנים', אפריל 1933, עמ' 5 (חתום: י.ח.). 'דברים', א, עמ' 285. 'בדרכי השליחות', עמ' 256.
109. "עשור ליגור", 'מבפנים', אפריל 1933, עמ' 49. 'דברים', א, עמ' 320. 'בדרכי השליחות', עמ' 276.
110. דברים [על היחסים עם נצ"ח; על איחוד "פלוגת חיפה-יגור" עם משק יגור] (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד, אפריל 1933), דין וחשבון בשכפול, 1933. 'דברים', א, עמ' 291.
111. "לאור המאורעות בגרמניה" [עם עליית הנאציון], 'במעלה', מאי 1933, גיל' 9. 'דברים', א, עמ' 371.
112. דברים [על בניין החברה הקיבוצית; על דרך הפעולה המשקית] (בכינוס פלוגות השרון), 'מבפנים', יוני 1933, עמ' 72. 'דברים', א, עמ' 299.
113. דברים [לאיחוד משק יגור עם "פלוגת חיפה-יגור"] (פרק זה גם ב'ספר הקיבוץ המאוחד — ילקוט מקורות', הוצ' הקב"מ"א, תשכ"א, עמ' 55); לגיוונה של הפעילות הכלכלית; על הפעולה הרעיונית-תרבותית; לטיפוח תרבות חיים; שאלת השומר הצעיר-נצ"ח בקיבוץ המאוחד, פרוטוקול של מועצת הקיבוץ המאוחד ביגור (שכפול), יולי 1933. 'דברים', א, עמ' 301.
114. "דברי פתיחה" [על רצח ארלוזורוב] (במועצת הקיבוץ המאוחד), פרוטוקול

- מועצת הקיבוץ ביגור (שכפול), יולי 1933. 'דברים', א, עמ' 373. 'בדרכי השליחות', עמ' 322.
115. "צייט-געבאט" [על חלוציות והכשרה] (במועצת הקיבוצים של הגוש הכללי בפולין), 'דאס וואָרט', 15.10.1933.
116. "כלפי פנים" [על היחסים החברתיים בקיבוצי ההכשרה], 'העתיד', גיל' 146, נובמבר 1933. 'דברים', א, עמ' 445.
117. "במתיחות השעה", 'מבפנים', דצמבר 1933, עמ' 1. 'דאס וואָרט', 31.12.1933 ו-1.1.1934. 'דברים', א, עמ' 378.
118. "בין החלוצ הצעיר לבין נצ"ח ו'פרייהייט'", חוברת פרוטוקול, בהוצאת מזכ"ר רות הקיבוץ המאוחד, 1933. 'דברים', א, עמ' 443.
119. "קולטור אין קיבוץ", 'דאס וואָרט', 10.12.1933.

1934 (תרצ"ד—תרצ"ה)

120. דברים [בשאלות ההסתדרות] (בוועידה הרביעית של ההסתדרות, מושב שני), דו"ח הוועידה, הוצאת הוועד הפועל, 1934, עמ' 68.
121. "די הויפט פראגע פון אונזער באוועגונג" [עלייה חלוצית], 'דאס וואָרט', 26.1.1934.
122. דברים [לקראת ישיבת הוועד הפועל הציוני] (בישיבת מרכז מפא"י), 'הפועל הצעיר', כו (1934), גיל' 23. 'דברים', א, עמ' 387.
123. "עם וינה" [על התקוממות פועלי אוסטריה], 'מבפנים', אפריל 1934, עמ' 58. מ. ברסלבסקי, 'תנועת הפועלים הארץ-ישראלית', ב, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשי"ז, עמ' 400. 'דברים', א, עמ' 153. קטעים מזה: 'במבחן', פברואר 1944. 'בקיבוץ', טו (1964), גיל' 654. 'ידיעות' (ורשה), יולי 1934.
124. "עשור בשילוב עתיד תנועתנו" [עשר שנים לקלוסובה ול"החלוצ הצעיר"], 'מבפנים', אפריל 1934, עמ' 15. 'במעלה', גיל' 9, מאי 1934. 'דברים', א, עמ' 449. 'ידיעות' (ורשה), ספטמבר 1934.
125. "חינוך לדמות האדם והפועל", 'מבפנים', אפריל 1934, עמ' 6. קטעים ב'החלוצ ליובל העשרים', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1938, עמ' 59. 'ספר החלוצ', הוצאת הסוכנות היהודית, ירושלים ת"ש, עמ' 222. 'מאסף החלוצ הצעיר', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1944, עמ' 234. מ. ברסלבסקי, 'תנועת הפועלים הארץ-ישראלית', ב, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשי"ז, עמ' 393. 'דברים', א, עמ' 453. 'למרחב', 18.1.1968. 'ידיעות' (ורשה), ספטמבר 1934. קטע מזה ב'בקיבוץ', גיל' 593, דצמבר 1962, ובי'ספורו של קיבוץ הכשרה', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ל, עמ' 200.
126. דברים [על ההתיישבות כיסוד למדיניות] (במושב הוועד הפועל הציוני), ספר הדו"ח של מושב הוועד הציוני, הוצאת ההנהלה הציונית, ירושלים 1934, עמ' 98. 'דברים', א, עמ' 388.

127. "לנכונות חלוצית", 'מבפנים', אוקטובר 1934, עמ' 1. 'דברים', א. עמ' 323.
 128. "למה לא הסכם?" [על הסכם העבודה עם הרביזיוניסטים], 'מבפנים', נובמבר 1934, עמ' 1. 'דברים', א. עמ' 166.
 129. "לשאלת בית הספר המשותף" [לעין-חרוד ולתל-יוסף], 'מבפנים', נובמבר 1934, עמ' 33. 'דברים', א. עמ' 330.
 130. "על ההסכם", 'הפועל הצעיר', כח (1934), גיל' 9. 'דברים', א. עמ' 161.
 'בדרכי השליחות', עמ' 207.
 131. "מכתב למערכת" [על הסכם העבודה] (משותף עם בנקובר), 'הפועל הצעיר', כח (1934), גיל' 9.

1935 (תרצ"ה—תרצ"ו)

132. "להכרעת כולנו" [על הסכם העבודה], 'מבפנים', ינואר 1935, עמ' 1. 'הפועל הצעיר', כח (1935), גיל' 19—20. 'דברים', א. עמ' 172.
 133. "לקראת הסמינריון" [של הקיבוץ המאוחד], 'מבפנים', ינואר 1935, עמ' 99.
 134. "תנועת נוער אחידה", 'במעלה', גיל' 3, פברואר 1935.
 135. "לבחינת הדרך" (בישיבת המחלקה לעולי גרמניה בקיבוץ), 'מבפנים', אפריל 1935, עמ' 27.
 136. "איש העם בתנועתנו" [הרשל פינסקי], 'מבפנים', אפריל 1935, עמ' 67.
 'גבת — מקורות וקורות', הוצאת גבת, 1937, עמ' 300. 'ספר החלוץ', הוצאת הסוכנות היהודית, ירושלים ת"ש, עמ' 556. 'בדרכי השליחות', עמ' 324.
 137. "דער קריעטערום פון דער עליה", 'ידיעות' (ורשה), מס' 7, מאי 1935. אותו מאמר בעברית בשם "אמת המדה בעליה", 'ספר החלוץ', הוצאת הסוכנות היהודית, ירושלים ת"ש, עמ' 418.
 138. "לגיבוש הכוח", 'מבפנים', יולי 1935, עמ' 1.
 139. "נכונות להגשמה ולהתלכדות", 'במעלה', גיל' 15, אוגוסט 1935.

1936 (תרצ"ו—תרצ"ז)

140. "לחינוך חבר פעילים" (בישיבת מזכירות הקיבוץ המורחבת), 'מבפנים', אפריל 1936, עמ' 57.
 141. "עם אחד במאי זה" (נאום בעין-חרוד), 'מבפנים', אפריל 1936, עמ' 111.
 'ידיעות' (ורשה), מס' 63, מאי 1936.
 142. "לנו אורב המדבר" (במעמד גילוי המצבה לחללי יגור, תרצ"ו), 'החלוץ הצעיר', מס' 21, מאי 1936.
 143. "להגברת עצמאותנו" (בישיבת מזכירות הקיבוץ בפלוגת הים), 'מבפנים', יוני 1936, עמ' 1.
 144. "נהיה לכוח עולה" (במועצת הנוער העובד בתל-אביב), 'במעלה', גיל' 12,

- יולי 1936. 'ידיעות' (ורשה), גיל' 65, אוגוסט 1936.
145. 'לשאלת החברה בקיבוץ' (בכינוס לשאלת החברה בגבעת השלשה), 'צרור מכתבים', א, מס' 2, אוגוסט 1936.
146. 'עם פלוגת הים' (ביריית אבן הפינה לבית ראשון), 'צרור מכתבים', א, מס' 5, ספטמבר 1936.
147. ד ב ר י ם [בשאלות ארגון בקיבוץ], 'צרור מכתבים', א, מס' 5, ספטמבר 1936, עמ' 12.
148. 'ביומה של עין-חרוד' (בחג העלייה על הקרקע): 'צרור מכתבים', א, מס' 6, ספטמבר 1936.
149. 'לקראת מועצת הקיבוץ' (באסיפה בפלוגת גדרה), 'צרור מכתבים', א, מס' 10, ספטמבר 1936.
150. 'על הקמת ברית התנועה הקיבוצית' (בפגישת באי כוח הזרמים הקיבוציים, נובמבר 1936), 'פגישות היסוד', א, הוצאת ברית התנועה הקיבוצית, 1936.
- 'צרור מכתבים', א, חוב' 16, דצמבר 1936. 'הקיבוץ והקבוצה', הוצאת הוועד הפועל של ההסתדרות, ת"ש, עמ' 161.
151. ד ב ר י ם [בשאלות ארגון] (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד בפלוגת "השדה"), 'צרור מכתבים', א, דצמבר 1936, עמ' 11.
152. 'במערכה' [על משה בילינסון], 'צרור מכתבים', א, חוב' 18, דצמבר 1936. 'דבר' (בשם "הדפּר"), 9.11.1937.
153. 'לקראת ייסודה של ברית התנועה הקיבוצית' (בפגישת באי כוח הזרמים הקיבוציים), 'פגישות היסוד', א, הוצאת ברית התנועה הקיבוצית, 1936.
- 'בקיבוץ, טו (1963), גיל' 629. 'הקיבוץ והקבוצה', הוצאת הוועד הפועל של ההסתדרות, ת"ש, עמ' 184.

1937 (תרצ"ז—תרצ"ח)

154. ד ב ר י ם [על הכשרת הנוער העובד בקיבוץ] (בישיבת מזכירות הקיבוץ הרחבה ברמת רחל), 'צרור מכתבים', א, חוב' 20, ינואר 1937, עמ' 15.
155. ד ב ר י ם [בשאלות קרן הקיבוץ] (בישיבת המזכירות הפעילה), 'צרור מכתבים', א, חוב' 19, ינואר 1937, עמ' 12, 13.
156. ד ב ר י ם [על המצב המדיני] (במועצת מפא"י בחיפה), 'הפועל הצעיר', ל (תרצ"ז), גיל' 23—24.
157. 'על הדגל', 'במעלה', גיל' 8, אפריל 1937. 'בדרכי השליחות', עמ' 92.
158. 'דברי פתיחה' (במועצת הקיבוץ המאוחד ביגור), 'ספר המועצה', עין-חרוד 1937, עמ' 4.
159. 'בבנין כוחה של התנועה' (במועצת הקיבוץ המאוחד ביגור), 'מבפנים', יוני 1937, עמ' 35. 'ספר המועצה', עין-חרוד 1937, עמ' 171. חלק מזה ב'הקיבוץ והקבוצה', הוצאת הוועד הפועל של ההסתדרות, ת"ש, עמ' 109.

160. "בשאלות הגנה ובטחון" (במועצת הקיבוץ המאוחד ביגור), 'ספר המועצה', עין-חרוד 1937, עמ' 130.
161. "כלכלה, התישבות וכיבוש" (במועצת הקיבוץ המאוחד ביגור), שם, עמ' 47.
162. דברים בסעיף "על המצב בקיבוץ" (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד בגבעת-ברנר), 'צורר מכתבים', ב, חוב' 25, אפריל 1937, עמ' 30. 'הפועל הצעיר', ל (תרצ"ז), גיל' 33—34.
163. דברים [על המצב המדיני] (במועצת ההסתדרות לה), 'פנקס ההסתדרות', הוצאת הוועד הפועל, ניסן-אייר תרצ"ז.
164. "לבחינת דרכי התנועה" [בשאלת חלוקת הארץ], 'צורר מכתבים', ב, חוב' 27, מאי 1937. 'דבר', 15.2.1937, 'במעלה', גיל' 12, ניסן-אייר תרצ"ז. 'במבחן', גיל' כו, פברואר 1946.
165. "פאר די אנקומענדע דורות", 'ידיעות' (ורשה), גיל' 74, יוני 1937.
166. "נוכח מתינו" [על יוסף אהרונוביץ], 'מבפנים', יוני 1937, עמ' 1. 'הפועל הצעיר', ל (תרצ"ז), גיל' 27. 'בדרכי השליחות', עמ' 328.
167. "דברים לבירור" [בשאלת חלוקת הארץ], 'מבפנים', יולי 1937, עמ' 5. 'הפועל הצעיר', לא (תרצ"ז), גיל' 44—45.
168. "להארת הדרך" [שלמות הארץ] (במזכירות הקיבוץ הרחבה), 'מבפנים', ספטמבר 1937, עמ' 2. 'הפועל הצעיר', לא (תרצ"ח), גיל' 5—7. חלקים מזה ב'צורר מכתבים', ב, חוב' 29, אוגוסט 1937.
169. "בשעה זו" (בשאלת חלוקת הארץ), 'מבפנים', ספטמבר 1937, עמ' 1.
170. דברים [בשאלת החלוקה] [בקונגרס הציוני ה-20], 'הקונגרס הציוני הכ' והמושב החמישי של מועצת הסוכנות היהודית בציריך 1937', הוצאת ההנהלה הציונית, ירושלים, תרצ"ח, עמ' 158.
171. "תשעה באב", 'מבפנים', יולי 1937, עמ' 119 (חתום: י.ט.). 'לאחדות העבודה', גיל' 8, יולי 1944. 'במעלה', גיל' 15, אוגוסט 1948.
172. "לחשבונה של תקופה", 'מבפנים', דצמבר 1937, עמ' 1.

1938 (תרצ"ח—תרצ"ט)

173. "על דרכי מדיניותנו" (בשאלת חלוקת הארץ), בספר בשם זה, הוצאת המשרד המרכזי של איחוד פועלי ציון (צ.ס.), התאחדות, תל-אביב 1938, עמ' 181; הערות בודדות גם בעמ' 213, 214, 216, 217, 218. גם ביידיש בשם: "די וועגן פון אונזער פאליטיק", שם, עמ' 268.
174. "על מגמתנו האחדותית וההתישבותית", 'מבפנים', ה, חוב' א, פברואר 1938, עמ' 1.
175. "לקראת הרחבה" (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד בפלוגת נס-ציונה), 'צורר מכתבים', ב, חוב' 38, פברואר 1938.
176. "דער וועג פון דער חלוצישער עליה", 'ידיעות' (ורשה), מס' 82, אפריל 1938.

177. "למקורות העליה השנייה", 'מבפנים', ה' חוב' ב, אפריל 1938, עמ' 122. 'ספר העליה השנייה', עם עובד, תש"ז, עמ' 23. 'בדרכי השליחות', עמ' 45. 'למרחב', 24.12.1954 (בשם: "כיצד נתחשל איש העליה השנייה"). 'דבר', 28.12.1954. קטע מזה ב'ביבויבן', ו (1954), גיל' 223. משה ברסלבסקי, 'תנועת הפועלים הארץ-ישראלית', א, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשט"ו, עמ' 315. 'פרקי עיון לתכנית ההשתלמות הרעיונית-פוליטית', הוצאת הקיבוץ הארצי השומר הצעיר, 1953, עמ' 25. 'ניי וועלט', מס' 37, 31.12.1954. 'אונדזער וועג', מס' 3, מערץ 1955.
178. "לקראת כיבושי קרקע נוספים" (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד בנען), 'צורר' מכתבים, ג, חוב' 44, יוני 1938.
179. דברים [על חלוקת הארץ] (במועצת ההסתדרות לו), 'פנקס ההסתדרות', הוצאת הוועד הפועל של ההסתדרות, תמוז תרצ"ח.
180. "לשאלת התנועה הקיבוצית" [איחוד התנועה הקיבוצית], 'מבפנים', ה' חוב' ג-ד, יוני-אוגוסט 1938, עמ' 245. חלקים מזה ב'הקיבוץ והקבוצה', הוצאת הוועד הפועל של ההסתדרות, ת"ש, עמ' 229, 262.
181. "הערה" [בשאלות איחוד התנועה הקיבוצית], 'מבפנים', ה' חוב' ג-ד, יוני-אוגוסט 1938, עמ' 371.
182. "רמת הכובש בהתאבקותה" (בישיבת מזכירות הקיבוץ ברמת הכובש), 'צורר מכתבים', ג, חוב' 47, אוגוסט 1938. 'ימי רמה', הוצאת "מערכות", 1964, עמ' 125.
183. "בימי שואה" [על השליחות ועל יהודי פולין ערב מלחמת העולם השנייה], 'מבפנים', ה' חוב' ה, אוקטובר-דצמבר 1938, עמ' 371. 'ספר החלון', הוצאת הסוכנות היהודית, ירושלים ת"ש, עמ' 519 (בשם: "בדרך ההגשמה"). חלק מזה ב'החלון הצעיר', גיל' 36, פברואר 1939. קטע ב'ספר המעפילים', הוצאת ההסתדרות הציונית, תש"ז, עמ' 31, וביספורו של קיבוץ הכשרה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ל, עמ' 304 (בשם: "בדרך ההגשמה"). 'חלוצים אין פולין', א, הוצאת המכון לחקר תנועת הפועלים הציונית, ניו-יארק, 1959, עמ' 595 (בשם: "מיט אלע וועגן").
184. "אל הנוער" (בוועידת איחוד החלון הצעיר — פרייהייט בפולין), 'אונדזער פרייהייט', גיל' ט, אוקטובר 1938. בעברית ב'החלון הצעיר', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1944, עמ' 329. 'דרור', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1947, עמ' 194.
185. "על 'החלון' בפולין", 'צורר מכתבים', ג, חוב' 49, ספטמבר 1938.
186. "אונדזער עיקרדיקע פראגע", 'ידיעות' (ורשה), גיל' 85, נובמבר 1938.

1939 (תרצ"ט—ת"ש)

187. "לשעה הזאת", 'מבפנים', ה' חוב' א-ב, ינואר 1939, עמ' 1.
188. "בדרך ההתגוננות והכיבוש" (ביום פעילים באשדות יעקב), 'מבפנים', ה'

- חוב' א"ב, מרץ 1939, עמ' 7. 'ידיעות' (ורשה), גיל' 89, מאי 1939 (בשם: "ווי אזוי וועלן מיר זיך שיצן").
189. ד ב ר ים [להתישבות וכיבוש], 'צורר מכתבים', ג, חוב' 56, פברואר 1939, עמ' 10.
190. "בהתיחדות עם דמותם" [על נפטרים: הצקביץ', אברהם גראבוב, אליהו אברמוביץ', דן ליבן, מנשה דכינגר] (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד בפלוגת הים), 'מבפנים', ה, חוב' א"ב, מארס 1939, עמ' 105.
191. "גאולה שרתוק", 'מבפנים', ה, חוב' א"ב, מארס 1939, עמ' 111.
192. "להמשך דרכנו" [לדרכו של הקיבוץ המאוחד], 'מבפנים', ה, חוב' ד, יוני 1939, עמ' 163. חלק מזה ב'הקיבוץ והקבוצה', הוצאת הוועד הפועל של ההסתדרות, ת"ש, עמ' 365.
193. "דברי פתיחה" (במועצת הקיבוץ המאוחד בנען, יולי 1939), ספר הדו"ח של המועצה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1939. 'צורר מכתבים', ד, חוב' 62, אוגוסט 1939.
194. "בשאלת איחוד התנועה הקיבוצית" (במועצת חבר הקבוצות), בספר מועצת הקיבוץ המאוחד בנען, 1939, עמ' 353. 'ניב הקבוצה', חוב' המועצה בדגניה, חשון ת"ש, עמ' 127.
195. "על כיבוש הדייג" (בכינוס דייגים), 'צורר מכתבים', ג, חוב' 60, יולי 1939, עמ' 24. 'בישובי דייגים', הוצאת הסתדרות הפועלים החקלאית, תש"ד, עמ' 41 (בשם: "העובד החפשי ביסוד כיבוינו").
196. "פעולתנו הכיבושית וההתיישבותית" (במועצת הקיבוץ בנען, יולי 1939), ספר המועצה, 1939, עמ' 121.
197. "לשאלת התנועה הקיבוצית" [שאלת האיחוד], עמ' 176, 309.
198. ד ב ר ים [בשאלות הדרכה בנוער], 'צורר מכתבים', ד, חוב' 62, אוגוסט 1939.
199. ד ב ר ים [עם פרוץ המלחמה] (במועצת הקיבוץ, אוקטובר 1939, בגבעת-השלושה), 'צורר מכתבים', ד, חוב' 67, עמ' 10.
200. "חמש עשרה שנות הנוער העובד" (בישיבת מרכז הנוער העובד בנען), 'במעלה', מס' 24, נובמבר 1939. 'הנוער העובד', הוצאת "במעלה", תש"י, עמ' 116.
201. ד ב ר ים בסעיף "לדרכי הפעולה בעתיד" [בשאלות החינוך המשותף], 'צורר מכתבים', ד, חוב' 68, דצמבר 1939, עמ' 5.
202. "על צפון ים המלח", 'צורר מכתבים', ד, חוב' 69, דצמבר 1939, עמ' 7.

1940 (ת"ש—תש"א)

203. ד ב ר ים [על איחוד התנועה הקיבוצית] (כפגישת נציגי הקיבוץ המאוחד וחבר הקבוצות, יולי 1938), 'הקיבוץ והקבוצה', הוצאת הוועד הפועל של ההסתדרות, ת"ש, עמ' 299.

204. "לקליטת הרבים" [בשאלות קליטת עלייה] (במועצת הקיבוץ בשפיים, מארס 1940), 'צרור מכתבים', ד, חוב' 78, מאי 1940, עמ' 1.
205. "עם קבלת קבוצת הנוער העובד 'גשר' לקיבוץ", 'צרור מכתבים', ד, חוב' 78, מאי 1940, עמ' 8.
206. "איך נעמוד" [עם פרוץ מלחמת העולם], 'מבפנים', ו, חוב' ה, אוגוסט 1940, עמ' 1. 'ספר הפלמ"ח', א, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1953, עמ' 67. 'בקיבוץ', יב, גיל' 517, מאי 1961 (בשם: "במדים ובלי מדים").
207. "עם פרידה" (עם יציאת מגויסים לצבא), 'מבפנים', ו, חוב' ה, אוגוסט 1940, עמ' 100 (חתום: צח).
208. "הערות לבחינת דרכים" [בסוציאליזם] (בכינוס המחנות העולים בירושלים, חנוכה ת"ש), 'מבפנים', י, חוב' ה, אוגוסט 1940, עמ' 154.
209. "חיים שטורמן" [שנתיים למותו], 'צרור מכתבים', ה, חוב' 89, אוקטובר 1940. 'צרור מכתבים', יג, חוב' 208, אוקטובר 1949. 'בדרכי השליחות', עמ' 331.

1941 (תש"א—תש"ב)

210. "דרך לממשיכים" [20 שנה לגדוד-העבודה], 'מבפנים', ז, חוב' א, פברואר 1941, עמ' 7. חלק מזה, על יוסף טרומפלדור (בשם: "איש המהפכה, ההגנה והקומונה") ב'לאחרות העבודה', מס' 34, פברואר 1945. 'צרור מכתבים', ט, חוב' 168, ספטמבר 1945. 'בדרכי השליחות', עמ' 264.
211. "לישוב פועלים ימי" (באסיפה בפלוגת הים), 'צרור מכתבים', ה, חוב' 98, פברואר 1941, עמ' 3.
212. "בימי מבחן", 'מבפנים', ז, חוב' ב, אפריל-מאי 1941, עמ' 1.
213. "לשאלות ההסתדרות", 'מבפנים', ז, חוב' ב, אפריל-מאי 1941, עמ' 83. 'מעשים ומגמות', "עם עובד", תש"ב, עמ' 308. 'בדרכי השליחות' (בשם: "בעיות פנים בהסתדרות"), עמ' 130. חלקים מזה: 'במעלה', מס' 22-23, דצמבר 1943. 'ספר ההסתדרות' (מאסף), הוצאת ההסתדרות, 1946, עמ' 117. 'שאלות ויכוח בהסתדרות', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשט"ו.
214. "לקראת העתיד" [לקראת הוועידה הי"ג של הקב"מ] ועם כניסת רוסיה למלחמה], 'צרור מכתבים', י, חוב' 108, ספטמבר 1941, עמ' 8.
215. 'דמוקראטיה כלכלית וחברתית בהסתדרות', 'מבפנים', ז, חוב' ג, ספטמבר 1941, עמ' 40. 'לשאלות ההסתדרות', הוצאת מפא"י, 1941. 'לאחרות העבודה', מס' 30, ינואר 1945. 'בדרכי השליחות', עמ' 118. קטעים מזה ב'שאלות ויכוח בהסתדרות', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשט"ו. 'הסתדרות העובדים', ג ("חברת העובדים"), הוצאת "תרבות וחינוך", 1969, עמ' 226.
216. 'אוטו רוזנבאום', 'צרור מכתבים', ה, חוב' 107, ספטמבר 1941.
217. 'באבל אוסישקין', ספר הוועידה הי"ג של הקיבוץ המאוחד, הוצאת הקיבוץ המאוחד, אוקטובר 1941, עמ' 4.

218. "דברי פתיחה" [על המלחמה והיהודים בתוכה], שם, עמ' 9. גם בשם: "לגיוס הכוח", 'מבפנים', ח, חוב' א, ינואר 1942, עמ' 1.
219. "התגוננותנו ועמידתנו בארץ בתקופה זו", ספר הוועידה הי"ג של הקיבוץ המאוחד, עמ' 132.
220. "בצאת המגויסים" [מגויסי הקיבוץ ליחידות יהודיות בצבא הבריטי], שם, עמ' 148. 'צורר מכתבים', ז, חוב' 126, אוקטובר 1942, עמ' 14 (בשם: "בשליחות התנועה").
221. "דברי סיום", ספר הוועידה הי"ג של הקיבוץ המאוחד, עמ' 198.

1942 (תש"ב—תש"ג)

222. "עם הימים" [בשיחה עם מתגייסים לצבא], 'חוף', הוצאת מפא"י, חיפה תש"ב, 1942.
223. ד ב ר י ם [נוכח סכנת הפלישה הגרמנית] [בוועידה החמישית של ההסתדרות], 'פנקס הוועידה', מוסף ל'דבר', 23.4.1942. 'מבפנים', ח, חוב' ג, יולי 1942, עמ' 1. ספר דו"ח הוועידה, הוצאת הוועד הפועל, 1942, עמ' 115. 'להתגייסות ולהגנה', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1942.
224. "אל מול האימה" (במועצת הקיבוץ בגבעת-ברנר), 'צורר מכתבים', ו, חוב' 118, אפריל 1942. 'במבחן', מאי 1942.
225. "תפקידנו המלחמתי" [להתגייסות ולהגנה], 'מבפנים', ח, חוב' ג, יולי 1942, עמ' 1.
226. "אחדותנו הגורלית" [על השומר הצעיר], שם, עמ' 6. 'בדרכי השליחות', עמ' 213. 'להתגייסות ולהגנה', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1942.
227. "התגוננותנו ברשות עצמנו", 'מבפנים', ח, חוב' ג, יולי 1942, עמ' 13. 'להתגייסות ולהגנה', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1942.
228. "לפועלי תל-אביב" (1 במאי 1942), 'מבפנים', ח, חוב' ג, יולי 1942, עמ' 26. 'להתגייסות ולהגנה', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1942.
229. "משלב אל שלב" [למשטר של הגנה ולעמידה נוכח סכנת הפלישה הגרמנית] (במועצת הקיבוץ בעין-חרוד), 'צורר מכתבים', י, חוב' 122, יולי 1942, עמ' 1.
230. "בית הספר והמלחמה" (בכינוס מורים ומטפלות ביגור), 'מבפנים', ח, חוב' ד, נובמבר 1942, עמ' 7.
231. "בכל היכולת" [להתגייסות כללית באנשים ובאמצעים להחזקת הפלמ"ח] (במועצת הקיבוץ המאוחד בנען, אוגוסט 1942), 'צורר מכתבים', י, חוב' 124, אוגוסט 1942, עמ' 1.
232. "לרבות מגויסים" (בכינוס חברי פלמ"ח), 'צורר מכתבים', ז, חוב' 128, נובמבר 1942. 'ספר הפלמ"ח', א, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשי"ג, עמ' 167.
233. "לאפיקי הצלה" [עם הידיעות על השואה] (במועצת ההסתדרות מז), 'צורר

מכתבים', ז, חוב' 129, דצמבר 1942. דו"ח המועצה, הוצאת הוועד הפועל של ההסתדרות, תש"ג.
 234. "לפרשת בית-אלפא" (בישיבה משותפת של מרכז מפא"י והוועד הפועל של הקיבוץ הארצי במאוס 1938), 'פרשת בית-אלפא', הוצאת רמת יוחנן, תש"ב.

1943 (תש"ג—תש"ד)

235. "במרי הבדידות" [על השואה] (במועצת הקיבוץ ברמת-הכובש), 'צורר מכ-תבים', ז, חוב' 131, ינואר 1943. 'במעלה', גיל' 3, פברואר 1943.
 236. "הנוער נוכח שואת הגולה" (בכינוס נוער, חתום: י.ט.), בתוך חוברת בשם זה (בלי ציון ההוצאה מטעמי צנזורה או מחתרת), ינואר 1943, עמ' 39.
 237. "בשאלות העבודה והתעשיה בקיבוץ" (במועצת הקיבוץ המאוחד), תוספת ל'צורר מכתבים', ז, חוב' 135, אפריל 1943.
 238. "בחזיתנו" (במועצת הקיבוץ המאוחד בגבעת-השלווה), 'מבפנים', ט, חוב' א, מרץ 1943, עמ' 7.
 239. "ד"ר ארתור רופין" (דברי אזכרה במועצת הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', ט, חוב' א, מרץ 1943, עמ' 50. 'בדרכי השליחות', עמ' 334.
 240. "על ברוכוב" (בעצרת ברוכוב בתל-אביב), 'מבפנים', ט, חוב' א, מרץ 1943, עמ' 82. 'למרחב', 10.4.66 ו-17.2.67. 'ב. ברוכוב — קטעים ממשנתו, הוצאת אחדות העבודה-פועלי ציון, 1957.
 241. "ביום מפקד" [על אחד במאי], 'מבפנים', ט, חוב' ב, יוני 1943, עמ' 225. קטע בשם זה ב'במבחן', גיל' ה, אפריל 1944.
 242. "כלי הסברה בהסתדרות" (בישיבת המרכז לתרבות), 'פנקס לפעילי ההסדרות', הוצאת הוועד הפועל של ההסתדרות, יוני 1943, עמ' 32.
 243. "החלוץ בפולין עמד במבחן" (בכינוס ארצי של הנוער העובד), 'במעלה', מס' 12, יוני 1943.
 244. "כבוד ישראל" (בכינוס הנוער העובד לזכר חללי הגולה), 'צורר מכתבים', ז, חוב' 141, אוגוסט 1943. 'במעלה', מס' 17-18, ספטמבר 1943. 'מאסף ההסדרות', הוצאת הוועד הפועל, מחלקת החלוצים, 1946, עמ' 76. 'ספורו של קיבוץ הכשרה', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תש"ל, עמ' 335. קטע מזה בשם "הממשיכים" ב'ספר המעפילים', הוצאת ההסתדרות הציונית, תש"ו, עמ' 336.
 245. "ביום גנוב מליל" [היהודים במלחמה] (במועצת הקיבוץ המאוחד בכפר-גלעדי), 'צורר מכתבים', ז, חוב' 142, ספטמבר 1943, עמ' 417.
 246. דברים [על "ניי וועלט"] (בוועד הפועל של ההסתדרות), 'פנקס לפעילי ההסתדרות', הוצאת הוועד הפועל של ההסתדרות, ספטמבר 1943, עמ' 16.
 247. "על החרושת ההסתדרותית", שם, עמ' 30.
 248. "שליחותנו ותפקידיה" [על שליחות ההסתדרות ל"החלוץ" בגולה], 'מחינו' [= 'מבפנים'], נובמבר 1943, עמ' 1.

249. "לעצמאות עברית", צרור מכתבים, ח, חוב' 143, אוקטובר 1943, עמ' 17.
 250. "רמת הכובש" [לאחר חיפושי הנשק על-ידי הצבא הבריטי], 'מחינו'
 [= 'מבפנים'], נובמבר 1943, עמ' 231 (ללא חתימה). 'רמת הכובש' [= 'צרור
 מכתבים', ח, חוב' 145], דצמבר 1943 (חתום: י.ט.). קטעים מזה ב'בקיבוץ',
 טז, חוב' 634, נובמבר 1963. 'ימי רמה', הוצאת "מערכות" 1964, עמ' 142.

1944 (תש"ד—תש"ה)

251. "דברי פתיחה" (בוועידת הקיבוץ המאוחד הי"ד), ספר דו"ח הוועידה, הוצאת
 הקיבוץ המאוחד, 1944.
 252. "לחלוציות התישבותית, מדינית וסוציאליסטית" (בוועידת הקיבוץ המאוחד
 הי"ד), 'מבפנים', יוני 1944, עמ' 1. דו"ח הוועידה הי"ד של הקיבוץ המאוחד,
 1944, עמ' 156.
 253. "עם הגולה חרבה" (בוועידה הי"ד של הקיבוץ המאוחד), דו"ח הוועידה,
 עמ' 212.
 254. "דברי סיכום" [על הקיבוץ ועל השליחות] (בוועידה הנ"ל), שם, עמ' 228.
 255. "אחדות פועלים ומדיניות ציונית" (במועצת מפלגת פועלי ארץ-ישראל),
 'מבפנים', יוני 1944, עמ' 37. קטעים מזה ב'דבר', 9.1.1944.
 256. דברים [על המשלחת לקונגרס האיגודים המקצועיים] (במוכירות הוועד
 הפועל), 'בהסתדרות', א, הוצאת הוועד הפועל, ניסן תש"ד.
 257. דברים [על המשלחת לקונגרס האיגודים המקצועיים] (בישיבת הוועד הפועל
 של ההסתדרות), 'בהסתדרות', ב, הוצאת הוועד הפועל, ניסן תש"ד.
 258. דברים [בשאלות כלכליות] (במועצת ההסתדרות נא), ספר דו"ח המועצה,
 הוצאת הוועד הפועל, מארס—אפריל 1944, עמ' 100; [בשאלות מדיניות],
 עמ' 258, וב'דבר', 9.4.1944.
 259. "במערכה" (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'צרור מכתבים', ח, חוב' 151, מאי 1944.
 260. "בתוך המערכה" (בכינוס הארצי של התנועה לאחדות העבודה), 'דבר', 8.6.44.
 חוברת בהוצאת "התנועה לאחדות העבודה" (סיעה ב), יוני 1944.
 261. "שיתוף או שלטון" (באסיפת פועלים בחיפה), 'לאחדות העבודה', מס' 4,
 יוני 1944. 'בדרכי השליחות', עמ' 222.
 262. "להתישבות ולהגנה" (בכינוס הכשרות של הנוער העובד), 'במעלה', 11-12,
 יוני 1944. 'בדרכי השליחות', עמ' 222.
 263. "נשבור את השתיקה" (במועצת התנועה לאחדות העבודה), 'לאחדות העבודה',
 מס' 8, יולי 1944.
 264. בעינים פקוחות" [לפני הבחירות לוועידת ההסתדרות], 'לאחדות העבודה',
 מס' 9, אוגוסט 1944.
 265. "עמוסי עול ואחריות" [להערכת הבחירות להסתדרות] (בישיבת המוכירות של
 התנועה לאחדות העבודה), 'לאחדות העבודה', מס' 12, אוגוסט 1944.

266. "לבנין ההסתדרות" (במועצה הארצית השלישית של "לאחדות העבודה"), 'לאחדות העבודה', מס' 13, ספטמבר 1944. 'בדרכי השליחות', עמ' 156 (בשם: "שליחותה של ההסתדרות").
267. "כאן [בית-אורן] יקום ישוב גדול" (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד), 'צ'רור מכתבים', ט, מס' 158, אוקטובר 1944.
268. דבר ים [על קדמה] (באסיפה כללית בקיבוץ קדמה), 'צ'רור מכתבים', ט, חוב' 158, אוקטובר 1944, עמ' 69.
269. "מופת חיים" (ברל כצנלסון) [דברי אזכרה במועצת הקיבוץ המאוחד], 'מבפנים', נובמבר 1944, עמ' 1. 'מבפנים', כה חוב' ד, אוגוסט 1964, עמ' 255. 'בדרכי השליחות', עמ' 342. חלקים מזה ב'למרחב', 31.7.1964. 'פאלקס בלאט', מס' 36, 3.9.1959; מס' 17, 5.8.1964.
270. "לעתידו של בית הספר הקיבוצי", 'מבפנים', נובמבר 1944, עמ' 179.
271. דבר ים [על העובד הדתי בהסתדרות] (בישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות), 'בהסתדרות', הוצאת הוועד הפועל, כסליו תש"ה, עמ' 40. 'בדרכי השליחות', עמ' 181.
272. "מול האקטיביזם הטורוריסטי" [של אצ"ל ולח"י] (במועצת התנועה לאחדות העבודה), 'לאחדות העבודה', מס' 22, דצמבר 1944.
273. "לבחירת הדרך" (בפגישת פעילי החלוץ הצעיר בגבעת השלושה, נובמבר 1937), 'מאסף החלוץ הצעיר', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1944, עמ' 308.

1945 (תש"ה—תש"ו)

274. "הפנים לכפר" (במועצת התנועה לאחדות העבודה), 'לאחדות העבודה', מס' 38 ו-39, אפריל 1945. 'בדרכי השליחות', עמ' 169.
275. "בימי פקודה" [1 במאי 1945], 'לאחדות העבודה', מס' 42, מאי 1945.
276. — [עם הנצחון על גרמניה], 'מבפנים', יוני 1945, עמ' 1.
277. "שליחותנו" [בגולה] (בפתיחת סמינר לשליחים), שם, עמ' 2.
278. "משאלת חיינו: עבודה" (ביום עיון בנען), שם, עמ' 113.
279. "למותו של משה פלמן" (דברים על קברו), 'במעלה', מס' 11-12, יוני 1945. 'צ'רור מכתבים', ט, חוב' 166, ספטמבר 1945. בחוברת לזכרו בהוצאת קיבוץ נען, תש"ו. 'בדרכי השליחות', עמ' 370.
280. "על המשמר" [עם גמר המלחמה ולקראת הבאות] (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', יא, חוב' ב, ספטמבר 1945, עמ' 172 (חתום: י.ט.).
281. "ללא מדים" [על אליהו גולומב] (בישיבת אבל בוועד הפועל של ההסתדרות), 'לאחדות העבודה', מס' 51, יולי 1945. 'בהסתדרות', מס' 5, הוצאת הוועד הפועל, תמוז-אב תש"ה. 'בדרכי השליחות', עמ' 359.
282. "אל מקור כוחנו" (בפגישה עם שליחים ופדויי שבי), 'צ'רור מכתבים', ט, חוב' 167, אוגוסט 1945, עמ' 503.

283. "על רמת הייצור בתעשייה", 'בהסתדרות', מס' 22, אלול תש"ה.
284. "כוחנו כי רב..." [נגד הספר הלבן] (בוועידת ההסתדרות השישית, מושב שלישי), 'לאחדות העבודה', מס' 65, אוקטובר 1945. 'אונזער וואָרט', מס' 1, לודז—ורשה, מאָרס 1946.
285. "בסימן המפנה" [למאבק נגד הספר הלבן] (במועצת התנועה לאחדות העבודה), 'לאחדות העבודה', מס' 66, אוקטובר 1945.
286. דברים (בסיום סמינר לציירים ופסלים), 'צרוך מכתבים', י, חוב' 171, נובמבר 1945, עמ' 17.
287. "תשובה ראשונה" [תגובה על הכרות בוויין], 'לאחדות העבודה', מס' 69, נובמבר 1945 (חתום: י.—?).
288. "לאחר המועצה בכפר גלעדי" [על הכרח המאבק] (בנעילת מועצת הקיבוץ המאוחד), 'צרוך מכתבים', י, חוב' 170, נובמבר 1945. קטע מזה ב'לאחדות העבודה', מס' 68, נובמבר 1945 (בשם: "ערות ויזמה", חתום: י.ט.), 'ספר המעפילים', הוצאת ההסתדרות הציונית, ירושלים, תש"ז, עמ' 409 (בשם "המאבק"). 'חלוצים אין פוילן', ג, הוצאת המכון לחקר תנועת הפועלים הציונית, ניו-יאָרק, 1959, עמ' 301.
289. דברים [עם הצטרפות חמש קבוצות אל הקיבוץ המאוחד] (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'צרוך מכתבים', י, חוב' 170, נובמבר 1945, עמ' 74.
290. "מקץ עשרים וחמש שנה" [להסתדרות] (במועצת ההסתדרות נז), 'לאחדות העבודה', מס' 71, דצמבר 1945. 'בדרכי השליחות', עמ' 76.

1946 (תש"ז—תש"ז)

291. "לא נכנע" [למשטר הספר הלבן] (בפגישת שליחי הנוער העובד), 'במעלה', מס' 2-1, ינואר 1946.
292. "ליד החללים" [חללי ההתקפה הבריטית בעמק חפר], 'מבפנים', יא, חוב' ג, ינואר 1946, עמ' 317. קטעים מזה ב'לאחדות העבודה', מס' 74, דצמבר 1945, מס' 99, יוני 1946, ומס' 122, דצמבר 1946. 'גבעת חיים' (בעריכת שלמה דרך), הוצאת גבעת חיים, תש"ה, עמ' 97.
293. "חיים סירני" (באזכרה ביום השנה למותו), 'מבפנים', יא, חוב' ג, ינואר 1946, עמ' 449. 'בדרכי השליחות', עמ' 361.
294. "די וועגן פון יידישן קאמף", 'לאחדות העבודה' (יידיש), בהוצאת מרכז אחדות העבודה, פברואר 1946.
295. "למדינה עברית ממשית", 'לאחדות העבודה', מס' 81, פברואר 1946.
296. "החג" [על האחד במאי], 'לאחדות העבודה', מס' 92, אפריל 1946.
297. "השליחות", 'מבפנים', יא, חוב' ד, מאי 1946, עמ' 542.
298. "מאיחוד לאיחוד" (בוועידת האיחוד של אחדות העבודה—פועלי ציון), 'דבר', 27.12.1946.

299. דברים (בהנחת אבן הפינה לבית-ספר לפעילי ההסתדרות), 'בהסתדרות', ניסן-איר תש"ו, עמ' 37.
300. "בת שבע חייקין" (דברים על קברה), 'דבר', 30.4.1946. 'מבפנים', יא. חוב' ד, מאי 1946, עמ' 712. 'לאחדות העבודה', מס' 95, מאי 1946 (בשם: "מקור כוחה"). 'בת-שבע חייקין', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשכ"ה, עמ' 199. 'בדרכי השליחות', עמ' 367.
301. "על בת שבע חייקין" (באזכרה בוועד הפועל של ההסתדרות), 'בהסתדרות', ניסן-איר תש"ו. 'בת-שבע חייקין', עמ' 238.
302. "בכוח הקומונה העברית" [25 שנה לגאולת עמק יזרעאל], 'לאחדות העבודה', מס' 109-110, ספטמבר 1946.
303. "דברי פתיחה" (בוועידה הט"ו של הקיבוץ המאוחד), ספר דו"ח הוועידה, 1946, עמ' 7.
304. "עם העדות" (עדותה של צביה לובטקין על השואה והמרד) [בוועידת הקיבוץ המאוחד], 'מבפנים', יב, חוב' א, נובמבר 1946, עמ' 1 (חתום: י.). בספר הוועידה הט"ו של הקיבוץ המאוחד, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1946, עמ' 59.
305. "במערכה" (על הכרתו האנטי-ציונית של בוויין בוועידת הליבור), שם, עמ' 279.
306. "דברי נעילה בוועידה", שם, עמ' 293.
307. "קונגרס למאבק ולעלייה" [הקונגרס הכ"ב], 'לאחדות העבודה', מס' 118, נובמבר 1946.
308. דברים (בקונגרס הציוני הכ"ב), 'דבר', 27.12.1946. ספר הקונגרס הציוני הכ"ב, הוצאת ההנהלה הציונית, 1946, עמ' 113. 'ניי וועלט', מס' 1, ינואר 1947. 'ארבעטער צייטונג', מס' 1, ינואר 1947.

1947 (תש"ז—תש"ח)

309. דברים [להגנת תכנית היישוב הגדול בעין-חרוד] (במועצת אחדות העבודה בירושלים, דצמבר 1921), 'אסופות', א, חוב' ב, תש"ז. 'דברים', א, עמ' 181.
310. "מאז ועד עתה" (בכינוס פעילי דרור בקיבוץ, 1936), 'ספר דרור', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1947, עמ' 26.
311. "משמרת לתנועתנו" (ביום פעילים של דרור בלודז', פולין), 'לאחדות העבודה', מס' 151, מאי 1947.
312. "על השליחות לגולה", 'צורר מכתבים', יא, חוב' 184, ינואר 1947, עמ' 183.
313. דברים (על עבודת ועדת חוץ לארץ), שם, עמ' 186.
314. "במלוא כוחנו" (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', יב, חוב' ד, אוקטובר 1947, עמ' 593 (חתום: י.ט.).
315. "בשעה נבוכה וסוערת" (בוועידה העולמית של "דרור"), שם, עמ' 601.

1948 (תש"ח—תש"ט)

316. "בכוח עמידתנו", 'לאחדות העבודה' מס' 175, ינואר 1948.
317. "מהות איחודנו" (בוועידת האיחוד של לאחדות העבודה הפועלי ציון עם מפלגת פועלים "השומר הצעיר" — ייסוד מפ"ם), 'ספר ועידת האיחוד', הוצאת מפ"ם, 1948, עמ' 25. 'על המשמר', 25 בינואר 1948 (בשם: "שליחו-תנו הלאומית והאנושית").
318. "למלחמה על קיומנו" (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', יג, חוב' א, מארס 1948, עמ' 11.
319. "בכוח הרוח", 'על המשמר', 16.4.1948.
320. "ייחודו של הקיבוץ", 'מבפנים', יג, חוב' א, מארס 1948, עמ' 78. קטעים מזה ב'הקיבוץ המאוחד — ילקוט מקורות', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשכ"א, עמ' 103. בתוך 'החברה הקיבוצית', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1953.
321. "עצמאות הגנתנו" [קטעי דברים על הפלמ"ח], 'צורר מכתבים', חוב' 202, מאי 1948, עמ' 242.
322. "באור מדינת ישראל" (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', יג, חוב' ב, אוגוסט 1948, עמ' 177. קטעים מזה ב'במעלה', מס' 13, יולי 1948, וב'בקיבוץ', טז, גיל' 650, אפריל 1964. 'פאלקס בלאט', מס' 20, 13.5.1959.
323. "אדם בחברה", 'מבפנים', יג, חוב' ג, נובמבר 1948, עמ' 477. בתוך 'החברה הקיבוצית', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1953. 'הקיבוץ המאוחד — ילקוט מקו-רות', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשכ"א, עמ' 107.
324. "המדינה למען רוב העם — ולא ליישוב הקיים בלבד" (במועצת מפלגת הפועלים המאוחדת), 'על המשמר', 6.7.1948.
325. "מותו של י.ח. ברנר" (בסמינר "דרור" בגרמניה), 'מבפנים', יג, חוב' ב, אוגוסט 1948, עמ' 273. 'למרחב', 30.4.1961. 'בדרכי השליחות', עמ' 315.
326. דברים [על החזרת הילדים המפונים במלחמת השחרור] (בישיבת המזכירות המרכזת של הקיבוץ המאוחד), 'צורר מכתבים', יב, חוב' 207, ספטמבר 1948, עמ' 655.
327. "לאור התמורות" [עם הקמת המדינה], 'לאחדות העבודה' (הוצאת מפ"ם), א, חוב' ג-ד, ספטמבר-אוקטובר 1948.
328. דברים [על המצב ברמת-החובש] (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד), 'צורר מכתבים', יג, חוב' 211, פברואר 1949.
329. "חג המלחמה וחג היצירה" [על האחד במאי], 'במעלה', מס' 9-8, אפריל 1949.
330. "על פרשת דרכים", 'מבפנים', יג, חוב' ד, אפריל 1949, עמ' 545.
331. "ארחות החברה הקיבוצית" (בסמינר ליישובים צעירים), 'מבפנים', יג, חוב' ד, אפריל 1949, עמ' 689. בתוך 'החברה הקיבוצית', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1953. קטעים מזה ב'הקיבוץ המאוחד — ילקוט מקורות', הוצאת הקיבוץ

- המאוחד, תשכ"א, עמ' 114. 'נתיבי הקבוצה והקיבוץ', ב. הוצאת עיינות, תשכ"ז, עמ' 66.
332. דברים [על הוצאת הספרים של הקיבוץ המאוחד] (בישיבת מזכירות הקיבוץ), 'צרור מכתבים', יג. חוב' 212, אפריל 1949, עמ' 313.
333. "במבחן העצמאות" (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'צרור מכתבים', יג. חוב' 213, מאי 1949, עמ' 368.

1949 (תש"ט—תש"י)

334. "הגס שבחיים אלה" [על יהושע גלוברמן], בספר לזכרו, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תש"ט, עמ' 168. 'בדרכי השליחות', עמ' 371.
335. "תוספת כוח — תביעה לכוח" (עם קבלת 13 גופים חדשים לקיבוץ), 'צרור מכתבים', יג. חוב' 213, מאי 1949, עמ' 374.
336. דברים [על קליטת עלייה לאחר קום המדינה], 'צרור מכתבים', יג. חוב' 214, יוני 1949, עמ' 468.
337. "יהודה הלחמי" (בשבעה למותו), שם, עמ' 475.
338. "בפני התמורות", 'מבפנים', יד, חוב' א, אוגוסט 1949, עמ' 14.
339. "אמן חלוץ" (בכנס ציירים ופסלים), 'צרור מכתבים', יד, חוב' 216, ספטמבר 1949, עמ' 55.
340. "דברי פתיחה" (בוועידה הט"ז של הקיבוץ המאוחד), 'צרור מכתבים', יד, חוב' 217, נובמבר 1949, עמ' 66.
341. דברים [על ההשתתפות בממשלה] (במועצת מפ"ם), 'דבר', 27.11.1949.
342. "על הפעולה הסמינריונית של הקיבוץ" (בישיבת מזכירות הקיבוץ), 'צרור מכתבים', יד, חוב' 218, דצמבר 1949, עמ' 128.

1950 (תש"י—תש"א)

343. "הקיבוץ בימי תמורה" (בוועידה הט"ז של הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', יד, חוב' ב-ג, ינואר 1950, עמ' 241. 'בדרכי השליחות', עמ' 291.
344. "על בעיות קליטה בקיבוץ" (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד), 'צרור מכתבים', יד, חוב' 219, ינואר 1950, עמ' 269.
345. "ימי מועד" (במסיבת פורים בסמינר "דרור-חלוץ הצעיר" באיטליה), 'מבפנים', יד, חוב' ב-ג, ינואר 1950, עמ' 460. 'למרחב', 6.4.1955 (בשם: "תרבות העם — קרקע לשורש ולצמיחה"). 'בקיבוץ', יד, גיל' 583, אוקטובר 1962. 'במבחן', גיל' מט, תשרי תשכ"ו. 'ניי וועלט', מס' 51, 12.4.1955.
346. "הקומונה — דרך לרבבות" (בחג הכ"ה של גבעת-השלושה), 'צרור מכתבים', יד, חוב' 221, מרץ 1950, עמ' 301. קטע מזה ב'בקיבוץ', יז, מס' 681, מאי 1965. 'למרחב', 30.4.1965.

347. "מתוך החרבות — יקום האדם" (בעצרת השואה והמרד), 'צרור מכתבים', שם, עמ' 306.
348. "לקראת ההפלגה הגדולה" (בפתיחת הסמינריון הרעיוני של הקיבוץ באפעל), 'צרור מכתבים', יד, חוב' 220, מארס 1950, עמ' 234.
349. ד ב ר י ם [על מטרות קרן הקיבוץ] (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד), שם, עמ' 279.
350. ד ב ר י ם [על תקציב אישי] (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד), שם, עמ' 284.
351. "דברים בשאלות אשדות-יעקב" (בישיבת מזכירות הקיבוץ המאוחד), 'בקיבוץ', א, גיל' 13, יוני 1950.
352. "עם קבלת קבוצות חדשות לקיבוץ" (במועצת הקיבוץ), 'צרור מכתבים', יד, חוב' 222, יולי 1950, עמ' 410.
353. "תכנון הישוב כיצד?," 'בקיבוץ', א, גיל' 17, יולי 1950.
354. "לבחינת היסודות", 'מבפנים', יד, חוב' ד, אוגוסט 1950, עמ' 517.
355. "על הספר 'בין קירות נופלים', לטוביה בוז'יקובסקי", 'צרור מכתבים', יד, חוב' 223, ספטמבר 1950, עמ' 497.
356. "יום זכרון — יום דין" (לקח פאטרייה"), 'על המשמר', 1.12.1950.

1951 (תשי"א—תשי"ב)

357. "לראות את הקיבוץ בפרספקטיבה", 'בקיבוץ', ב, גיל' 39, ינואר 1951.
358. ד ב ר י ם [בדיון על המצב בקיבוץ], 'בקיבוץ', ב, גיל' 41 (תוספת), ינואר 1951.
359. "לשעה זו" (על ספרו של א. ישראלי, 'הקיבוץ המאוחד — תכנית למודים'), 'מבפנים', טו, חוב' א, פברואר 1951, עמ' 4.
360. "דברי פתיחה בסמינר הרעיוני באפעל", שם, עמ' 7.
361. "לבעיות הבניה בקיבוץ", שם, עמ' 48.
362. "המשק הקיבוצי אינו ניתן לחלוקה", 'בקיבוץ', ב, גיל' 46, פברואר 1951.
363. "בשאלות המפלגה" [מפלגת הפועלים המאוחדת — לקראת ועידתה השנייה], 'על המשמר', 13.4.51. בתוך 'בשאלות המפלגה', בהוצאת תומכי מצע גלילי—ליבשיץ—בר-יהודה, 1951.
364. "ביום דין" [על דוד רמז ועל המצב בקיבוץ המאוחד לאחר פילוגו], 'על המשמר', 25.5.1951, 'ניי וועלט', מס' 70, 29.6.51.
365. "אינני נותן גט כריתות לא לייחוד היהודי ולא לאיחוד הפועלי" (בוועידת מפ"ם השנייה), 'דבר', 3.6.1951 (קטעים). 'על המשמר' 2.6.1951 (קטעים). 'ניי וועלט', מס' 62, 7.6.1951.
366. ד ב ר י ם [על המצב בקיבוץ], 'בקיבוץ', ב, גיל' 58 (תוספת), מאי 1951.
367. "זו הדרך" (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', טו, חוב' ב, אוגוסט 1951, עמ' 207. 'אונדזער וועג', מס' 11, אוגוסט 1951.

368. 'ליד ערשה של אחדות העבודה', 'מבפנים', טו, חוב' ב, אוגוסט 1951, עמ' 279 (חתום: י.ט.). קטע מזה בספר 'מועד', הוצאת "תרבות וחינוך", 1960, עמ' 345.
369. "לפיד הקומונה" (שלושים שנה לעין־חרוד), 'בקיבוץ', ב, גיל' 77, ספטמבר 1951.
370. "טובים החיים האלה", 'בקיבוץ', ג, גיל' 86, נובמבר 1951. 'המשק הקיבוצי', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשי"ג, עמ' 5 (בשם: "הקיבוץ המאוחד — מהו?"). 'למרחב' (מוסף), 31.3.1961. 'הקיבוץ המאוחד — ילקוט מקורות', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשכ"א, עמ' 7. 'נתיבי הקבוצה והקיבוץ', ב, הוצאת עיינות, תשכ"ו, עמ' 225. חלק מזה ב'הסתדרות העובדים', ג ("חברת העובדים"), הוצאת "תרבות וחינוך", 1969, עמ' 283.

1952 (תשי"ב—תשי"ג)

371. "ביתו של אדם" (בפגישת מחזור בנים), 'בקיבוץ', ג, גיל' 94, ינואר 1952.
372. "ממצור למרחב" [על קיבוץ גלויות ועל הפעולה הרעיונית], 'מבפנים', טו, חוב' ג-ד, ינואר 1952, עמ' 405.
373. "לזכור ולהזהיר" [בעצרת לזכר השואה והמרד], 'על המשמר', 25.4.1952.
374. "בשליחות הקיבוץ" (עם בנים מגויסים), 'בקיבוץ', ג, גיל' 108, מאי 1952.
375. "עם המועצה" [מועצת הקיבוץ המאוחד], 'בקיבוץ', ג, גיל' 115, יולי 1952.
376. "תהי דרכנו נאמנה", 'בקיבוץ', ג, גיל' 119, יולי 1952.
377. "אנו מקבלים אתכם אל דגלנו" [עם ייסוד חטיבת חברות הנוער], 'בקיבוץ', ד, גיל' 128, ספטמבר 1952.
378. "ניגודים שאינם טראגיים", 'מבפנים', טו, חוב' א, אוגוסט 1952, עמ' 69. 'אונידזער וועג', מס' 2, פברואר 1953.
379. ד בר ים [בכינוס אמני הקיבוץ], 'בקיבוץ', ד, גיל' 129, אוקטובר 1952.

1953 (תשי"ג—תשי"ד)

380. "אחדות של עבודה", 'בקיבוץ', ד, גיל' 146, פברואר 1953.
381. "בעמידה על הנפש" [על משפטי פראג], 'מבפנים', טו, חוב' ב-ג, פברואר 1953, עמ' 195. פרק ג של מאמר זה התפרסם גם בחוברת 'אל מול הדין' (דיוני מועצת הקיבוץ המאוחד בעקבות משפט פראג), הוצאת "בקיבוץ", 1952.
382. "אדם ואמן בקיבוץ" [על חיים אתר], 'מבפנים', טו, חוב' ד, יולי 1953, עמ' 564 (חתום: י.ט.).
383. "דור לדור יביע אומר" [בעצרת מחנה חטיבת בני הקיבוץ], 'בקיבוץ', ד, גיל' 170, אוגוסט 1953.

384. "קה נא את אביך..." (במחנה חברות הנוער), 'בקיבוץ', ה' גיל' 176, ספטמבר 1953.
385. "האור הגנוז" (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'בקיבוץ', ה' גיל' 188, דצמבר 1953.

1954 (תשי"ד—תשמ"ו)

386. "חברה זו של חוגי הנוער", 'בקיבוץ', ה' גיל' 192, ינואר 1954.
387. "לבחינת שליחותנו" [הנחות רעיוניות] (בימי עיון), 'מבפנים', יו' חוב' ג, פברואר 1954, עמ' 231. חלק מזה ב'למרחב' (דו־שבועון), מס' 1, יוני 1954, עמ' 3 (בשם "ארץ־ישראל עברית").
388. "אזעקה" (בשאלות ביטחון), 'מבפנים', יו' חוב' ג, פברואר 1954, עמ' 431.
389. "מדוע נזעקנו?" [למצב הביטחון], 'על המשמר', 23.4.1954.
390. "עם מורשת האחריות", 'למרחב' (דו־שבועון), מס' 2, יוני 1954, עמ' 19.
391. "הקיבוץ לא יהיה אילם" (במועצת הקיבוץ), 'בקיבוץ', ה' גיל' 213, יולי 1954.
392. "כבוד לצנחן היהודי", 'למרחב' (דו־שבועון), מס' 4, אוגוסט 1954, עמ' 76.
393. "אחדות תרבותית חברתית" (בכינוס פעילי התרבות), 'בקיבוץ', ה' גיל' 224, ספטמבר 1954.
394. "לכינוס הכוח", 'למרחב' (דו־שבועון), מס' 7, ספטמבר 1954, עמ' 139. 'ניי וועלט', מס' 25, 24.9.1954.
395. "השביעי לנובמבר", 'בקיבוץ', ה' גיל' 228, נובמבר 1954.
396. "אפיק לאחריות ולפעילות פוליטית", שם.
397. "ביובל העליה השנייה", 'בקיבוץ', ה' גיל' 233, דצמבר 1954.
398. "דגל במלחמה ובהגשמה" (בעצרת ברוכוב), 'למרחב', 16.12.1954. 'דבר', 3.4.1963.
399. "50 שנה לעליה השנייה" (במועצת ההסתדרות סח), בספר דו"ח המועצה, הוצאת הוועד הפועל, 1954. 'בדרכי השליחות', עמ' 60 (בשם "לוח ערכים של העליה השנייה").

1955 (תשמ"ו—תשמ"ז)

400. "הדגל שהעלינו" [על העלייה השנייה — דמויות וערכים], 'למרחב', 11.1.1955.
401. "מוקף אהבה עד יומו האחרון" (על בנדורי), 'בקיבוץ', ה' גיל' 235, ינואר 1955. 'בדרכי השליחות', עמ' 378, ובחוברת לזכרו בהוצאת גבעת־השלושה, 1955.
402. "בשיחה על חלוציות וליכוד", 'למרחב', 21.1.1955.
403. "לחיות בקיבוץ בכל המאור", 'בקיבוץ', ה' גיל' 237, ינואר 1955.
404. "קולנו לא נשמע" [על זיונה של גרמניה], 'למרחב', 28.1.1955. 'ניי וועלט', מס' 42, 4.2.1955.

405. 'יחודשו ערכי ההסתדרות', 'למרחב', 11.2.1955. 'בדרכי השליחות', עמ' 82 (בשם "לחידוש ערכי ההסתדרות"). ב'שאלות ויכוח בהסתדרות', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשט"ו. 'ניי וועלט', מס' 16, 17, 28.7.1965 ו-11.8.1965.
406. "לשרות השליחות והחזון" (בוועידה הי"ז של הקיבוץ המאוחד), 'למרחב', 27.2.1955.
407. 'מהגמוניה של פועלים לאחדות של פועלים' (בוועידה הי"ז של הקיבוץ המאוחד), 'למרחב', 18.3.1955. 'ניי וועלט', מס' 49, 25.3.1955. 'אונדזער וועג', מס' 5, מאי 1955.
408. "לא לשוא דברה אמונתנו" [לאחר בחירות לוועידת ההסתדרות], 'למרחב', 13.5.1955. 'אונדזער וועג', מס' 6, יוני 1955.
409. "אתנו" (עם חידוש קיומה של אחדות העבודה — פועלי ציון), 'בקיבוץ', ה' גיל' 251, מאי 1955.
410. "ממשגב עם עד אילת" (עם ייסוד פלוגת הקיבוץ באילת), 'בקיבוץ', ה' גיל' 258, יוני 1955.
411. "דרך העצמאות ודרך החסות", 'למרחב', 22.7.1955.
412. "עוים ונאמנים" [מותם של הצנחנים באסון "מעגן"], 'בקיבוץ', ה' גיל' 262, יולי 1955.
413. "אפשרויות וסכנות", 'למרחב', 5.8.1955. 'ניי וועלט', מס' 31, 12.8.1955.
414. "לשמירת מקורות גידולנו" (בישיבת מרכז הקיבוץ המאוחד), 'בקיבוץ', ה' גיל' 266, אוגוסט 1955.
415. "הצלת העם היהודי קודמת לכל חשבון" (כתבה מישיבת הוועד הפועל הציוני), 'למרחב', 25.8.1955.
416. "להבטחת הגידול וההמשך" (בישיבת מרכז הקיבוץ), בתוספת ל'בקיבוץ', ה' גיל' 270, ספטמבר 1955.
417. "אל תלכו לצבא רק מתוך הכרח החובה", 'יחידו', ג' מס' 24, אוקטובר 1955.
418. "לדרך הקיבוץ המאוחד", 'מבפנים', יח, חוב' ב-ג, נובמבר 1955, עמ' 223.
- 'הקיבוץ המאוחד — ילקוט מקורות', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשכ"א, עמ' 228.
419. "עם חללי עזה" (בוועידה הי"ז של הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', יח, חוב' ב-ג, נובמבר 1955, עמ' 256.
420. "בעל כרחנו נהיה חזקים" (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'למרחב', 13.11.1955.
421. "שליחות לנוכח הסכנה" [על הביטחון וגיוס הבנים לשנה שלישית] (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'בקיבוץ', ה' גיל' 278, נובמבר 1955.
422. "שליחות לעם" (בכנס מרכזי קליטה), 'בקיבוץ', ה' גיל' 284, דצמבר 1955.

1956 (תשמ"ז—תשי"ז)

423. "פה אחד" [על מצב הביטחון ועל מענקי הנשק הצ'כי למצרים], 'בקיבוץ', ה' גיל' 288, ינואר 1956.

424. "על דניאל לוי" (ליד קברו), 'בקיבוץ', ה' גיל' 290, פברואר 1956. 'למרחב', 4.3.1956. בספר על דניאל לוי, הוצאת הקיבוץ המאוחד ועין-כרמל, תשי"ז, עמ' 149.
425. "יהא הכוח הגנוז ערוך ליעודו" (בוועידת ההסתדרות השמינית), 'למרחב', 23.3.1956. בספר דו"ח הוועידה, הוצאת הוועד הפועל, 1956, עמ' 8.
426. "השיקול התנועתי יכריע" [בשאלות בנייה בקיבוץ], 'בקיבוץ', ה' גיל' 313, אוגוסט 1956.
427. דברים [בוויכוח המדיני הכללי בקונגרס הציוני הכ"ד], 'ספר הקונגרס', הוצאת ההנהלה הציונית, תשי"ז, עמ' 91.
428. "הערובה לקיומנו הכלכלי והפוליטי" (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'למרחב', 6.7.1956.
429. "מול מהסום" [על הלאמת הסואץ וכו'], 'מבפנים', יט, חוב' א, אוגוסט 1956, עמ' 3. 'למרחב', 5.9.1956.
430. "במלוא כוחנו" [על מערכת סיני], 'בקיבוץ', ה' גיל' 321, נובמבר 1956.
431. "במבחן הדרך והמטרה" [כנ"ל], 'בקיבוץ', ה' גיל' 325, נובמבר 1956.
432. "לא הגיעה שעת הארגעה" [לאחר מבצע סיני], 'למרחב', 16.11.1956.
433. "במצפון טהור ובמחשבה בהירה" (ביום עיון באפעל), 'למרחב', 23.11.1956. 'אונדזער וועג', מס' 2, פברואר 1957.
434. דברים [על פעולות ההנהלה הציונית] (בישיבת הוועד הפועל הציוני), ספר מושב הוועד הפועל הציוני, הוצאת ההנהלה הציונית, ירושלים 1956, עמ' 51.

1957 (תשי"ז—תשי"ח)

435. "לעיצוב דמותו של הדור הצעיר" (מתוך שיחות עם מורים), 'מבפנים', יט, חוב' 3-2, יוני 1957, עמ' 14.
436. "ואף על פי כן..." (במסיבה לגיל השבעים), 'בקיבוץ', ה' מס' 331, ינואר 1957. 'במבחן', גיל' כ, טבת-שבט תשי"ז.
437. — [על מערכת סיני], 'בקיבוץ', ה' גיל' 334, פברואר 1957.
438. "נעמוד!" (במועצת הקיבוץ המאוחד), 'בקיבוץ', ה' גיל' 335, פברואר 1957.
439. "שותפות להגנת עצמאות ישראל" [לאחר הנסיגה מסיני ועל שותפות במ"שלה], 'למרחב', 29.3.1957. 'בקיבוץ', ה' גיל' 340, מרץ 1957.
440. "כוחה של התישבות" [ההתישבות והקיבוץ במדינה], 'בקיבוץ', ה' גיל' 339, מרץ 1957.
441. "תיקונים למאמר שותפות להגנת ישראל" ('בקיבוץ', גיל' 340), 'בקיבוץ', ה' גיל' 341, מרץ 1957.
442. "שכנות בשלום" [על היחסים עם הערבים], 'בקיבוץ', ה' גיל' 343, אפריל 1957.
443. "למדיניות של עצמאות ושלום" [על דוקטרינת אייזנהואר, על דו-קיום בשלום], 'למרחב', 17.5.1957.

444. "יהודים של 'פעקלאך' — לעצמאות יוצרת" (בכנס מרכזי קליטה), 'בקיבוץ',
ה, גיל' 335, יולי 1957.
445. "לבחינת בעיות הציונות והגולה" (בכנס עיוני בירושלים), 'למרחב', 23.8.1957.
446. "דער דריטער מיליון" (בישיבת הוועד הפועל הציוני), 'אונדזער וועג', מס' 8,
אוגוסט 1957.
447. "ערב ראש השנה — תשי"ח", 'בקיבוץ', ט, גיל' 5-364, ספטמבר 1957.
448. "בשעה של אי-נחת" (מתוך שיחה במוזכרות הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', כ,
חוב' 2-1, ספטמבר 1957, עמ' 11.
449. "הספרות והחיים" (בכינוס סופרי הקיבוץ), שם, עמ' 67. חוברת כינוס סופרי
הקיבוץ ברמת-הכובש, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשי"ז, עמ' 36.
450. "ברית שלום בין כל העמים, עליה והתישבות — בסיס מדיניותנו" (בכנסת
השלישית), 'למרחב', 5.11.1957.
451. "ברוכוב ותורתו" [40 שנה למותו], 'בקיבוץ', ט, גיל' 377, דצמבר 1957.

1958 (תשי"ח—תשי"ט)

452. "המשבר — מקורו וגורמיו" [בעקבות המשבר הממשלתי בעניין השליחות
לגרמניה], 'למרחב', 3.1.1958.
453. "זכור את אשר עשה לך עמלק" [היחס לגרמניה], 'מבפנים', יט, חוב' 3,
ינואר 1958.
454. "העצמאות — מקור כוחנו" [דרכים ושגיאות בסוציאליזם, היחס לגרמניה,
תקנות ותקנון בקיבוץ], 'למרחב', 31.1.1958.
455. "תיקון החוליה החלשה בשרשרת" (בכנס מגויסים לעזרת היישובים הצעירים),
'בקיבוץ', ט, גיל' 383, פברואר 1958 (חתום: ט).
456. "עם ועידת מפלגת אחדות העבודה-פועלי ציון", 'בקיבוץ', ט, גיל' 387,
מרץ 1958.
457. "רציפות ותמורות במושגי הסוציאליזם" [הנחות לקראת ועידת תשי"ח של
אחדות העבודה-פועלי ציון], 'למרחב', 21.2.1958.
458. "בל ירפה המתח" [עשור להקמת המדינה], 'למרחב', 23.4.1958.
459. "עשור למדינת ישראל" (בכינוס מורים ובסמינריון העבודה), 'מבפנים', כ,
חוב' 4, מאי 1958, עמ' 434. 'למרחב', 16.5.1958 (בשם "לא בהתעלמות
מערכים יגבר כוחנו").
460. דברים [בפגישה עם מפ"ם], 'בקיבוץ', ט, גיל' 397, יוני 1958.
461. דברים (במועצה הארצית התשיעית של הקיבוץ הארצי השומר הצעיר),
'הדים', חוב' 58, יולי 1958.
462. "על האמנות הפלסטית בקיבוץ", 'בקיבוץ', ט, גיל' 400, אוגוסט 1958.
463. "מה לימדה אותנו כנרת" (בכנס היובל לחוות כנרת), 'למרחב', 1.8.1958.
'בדרכי השליחות', עמ' 284.

464. "במאבק על אורח חיים ודמות אדם" [על בעיות החינוך לקיבוץ] (במועצה העולמית של דרוור — מחנות העולים), 'למרחב', 15.8.1958. 'אונדזער וועג', מס' 9, ספטמבר 1958.
465. "כיצד נחנך" (בשיחה עם מורים), 'מבפנים', כא, חוב' 1, ספטמבר 1958, עמ' 39.
466. 'שוב הנגב — יצמיח כנפיים לנוער', 'למרחב', 12.12.1958.

1959 (תשי"ט—תש"ך)

467. "להקמת התיישבות חדשה ולחידוש פני ההתיישבות הוותיקה", 'מבפנים', כא, חוב' 2-3, ינואר 1959, עמ' 165.
468. "צוואתו של יוסף שפרינצק" (דברי אזכרה במועצת ההסתדרות), 'למרחב', 13.2.1959. 'בדרכי השליחות', עמ' 380 (בשם "סדרן העבודה").
469. "על יוסף שפרינצק", 'בקיבוץ', י, גיל' 410, פברואר 1959 (חתום: י.ט.).
470. "שליחות הבנים — שלב גבוה יותר", 'בקיבוץ', י, גיל' 419, אפריל 1959.
471. "דמויות הפלמ"ח" (במסיבה להופעת אלבום הפלמ"ח), 'מבפנים', כא, חוב' 4 מאי 1959, עמ' 373.
472. "בעין של אמת ציונית" (בישיבת הוועד הפועל הציוני), 'למרחב', 5.6.1959. 'אונדזער וועג', מס' 7, יולי 1959.
473. "על הבחירות לכנסת" (בשיחת סיכום של פעילי בחירות), 'בקיבוץ', י, גיל' 426, יוני 1959.
474. "כתם על ההיסטוריה היהודית" [גרמניה, "אורינטאציה" גרמנית], 'למרחב', 3.7.1959.
475. "האחריות על הקיבוץ כולו" [על הפלוגה באילת], 'בקיבוץ', י, גיל' 433, יולי 1959.
476. "גרמניה מזוינת — סכנה לעולם ולעם היהודי", 'למרחב', 17.7.1959. 'מבפנים', כב, חוב' 1, אוקטובר 1959, עמ' 6.
477. "בין הפרט והכלל" (בירח לימודים), 'מבפנים', כב, חוב' 1, אוקטובר 1959, עמ' 49.
478. "המציאות היהודית והעולמית — רקע למאבקנו", 'למרחב', 9.10.1959.
479. "ההכרעה בין שתי דרכים" [לקראת בחירות לכנסת], 'למרחב', 2.11.1959.
480. "חילופי מכתבים בין י. טבנקין וד. בן-גוריון", 'למרחב', 13.11.1959; 20.11.1959. 'פאָלקס בלאט', מס' 47, 10.11.1959.

1960 (תש"ך—תשכ"א)

481. "הציונות שאנו זקוקים לה" (בישיבת הוועד הפועל הציוני), 'למרחב', 1.1.60. 'מבפנים', כב, חוב' 2-3, ינואר 1960, עמ' 167. 'פאָלקס בלאט', מס' 1, 7.1.1960. 'אונדזער וועג', מס' 2, מארס 1960.

482. "תעודת הוות", 'בקיבוץ', יא. גיל' 444. 'ספר יגור', הוצאת משק יגור, 1965.
עמ' 6.
483. "מפוקחים מאשליות ועומסים שליחות", 'למרחב', 5.2.1960.
484. "תנועה של בנין ומאבק" (בכנס הדור השני), 'בקיבוץ', יא. גיל' 473, מאי 1960.
485. "סוגיות לדיון" (לקראת ועידת הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', כב, חוב' 4, יוני 1960.
עמ' 328.
486. "הקיבוץ במערכות הזמן" (בוועידת הקיבוץ המאוחד בעין-חרוד, יולי 1960),
ספר דו"ח הוועידה הי"ח, הוצאת הקיבוץ המאוחד, עמ' 25. 'למרחב', 17.7.1960.
(בשם: "במקום פולחן הידע" — יצירה חלוצית). 'מבפנים', כג, חוב' 1-2,
אוקטובר 1960, עמ' 14.
487. "דור שני של מתישבים" (בוועידה הי"ח של הקיבוץ המאוחד), 'בקיבוץ', יא.
גיל' 482, יולי 1960. בספר דו"ח הוועידה הי"ח, עמ' 218. 'ספר יגור', הוצאת
משק יגור, 1965, עמ' 460.
488. "מאבק ההכרעה" (בוועידה הי"ח של הקיבוץ המאוחד), 'למרחב', 15.7.1960.
489. "פטיש אל הסלע" [יצחק שדה], 'למרחב', 19.8.1960. 'בדרכי השליחות',
עמ' 382.
490. "יש אמת בשמחה הזאת" [לציון יובל דגניה], 'למרחב', 28.10.1960, 'בדרכי
השליחות', עמ' 286.
491. "השורש, המעיין, הרגל" [ליובל דגניה], 'בקיבוץ', יב, גיל' 494, נובמבר 1960.

1961 (תש"א—תשכ"ב)

492. "חשבון העתיד" (ליובל הסתדרות הפועלים החקלאיים), 'למרחב', 31.3.1961.
493. "מקומו של ברנר בחינוך בנינו" (בכינוס מורים), 'מבפנים', כג, חוב' 3,
מרץ 1961, עמ' 262. קטעים מזה ב'בקיבוץ', יב, גיל' 516, אפריל 1961.
494. "כוחה של העליה", 'מבפנים', כד, חוב' 1, נובמבר 1961, עמ' 18.

1962 (תשכ"ב—תשכ"ג)

495. "בעקבות משפט אייכמן", 'מבפנים', כד, חוב' 2-3, אפריל 1962, עמ' 164.
'למרחב', 18.4.1962.
496. "לכל רע יש להתנגד בכוח" [על השואה והמרד], 'בקיבוץ', יג, גיל' 565,
מאי 1962.
497. "דו קיום בטרם הכרעה" [עם ועידת אחדות העבודה-פועלי ציון], 'למרחב',
7.9.1962. 'מבפנים', כד, חוב' 4, ספטמבר 1962, עמ' 360.
498. "אחדות הכוח — למען ההגשמה", 'למרחב', 9.9.1962.
499. "מה צופן המחר" (בוועידת אחדות העבודה-פועלי ציון), 'בקיבוץ', יג, גיל'
582, ספטמבר 1962.

500. "דרך לעצמאות ישראל" (בוועידת אחה"ע-פוע"צ), 'למרחב', 16.9.1962.
 501. "נוכור" [על אבלות], 'בקיבוץ', יד, גיל' 591, דצמבר 1962.
 502. "עלינו לאילות" (בטקס העלייה על הקרקע), 'בקיבוץ', יד, גיל' 593, דצמבר 1962.

1963 (תשכ"ג–תשכ"ד)

503. "בנינו ראשונים לשאת במשימה", 'למרחב', 13.1.1963.
 504. "לגידול ולאחריות כוללת", 'בקיבוץ', יד, גיל' 596, ינואר 1963.
 505. "אות להוה ואזהרה לעתיד" (בעצרת השואה והמרד), 'למרחב', 26.4.1963.
 'מבפנים', כה, חוב' 3-2, יוני 1963, עמ' 153.
 506. "עם בוא ארונו של ברוכוב לארץ", 'בקיבוץ', יד, גיל' 606, אפריל 1963.
 507. "ציונות-סוציאליסטית" (קטע), 'בקיבוץ', יד, גיל' 608, אפריל 1963.
 508. "נשיא מן השורה" (יצחק בן-צבי), 'בקיבוץ', יד, גיל' 609, מאי 1963.
 'מבפנים', כה, חוב' 3-2, יוני 1963, עמ' 151. 'בדרכי השליחות', עמ' 394.
 509. "על חומה חיות" (ליד מצבת קברה, ביום השנה לפטירתה), 'בקיבוץ', יד (תוספת לשבועון הבין-קיבוצי), גיל' 613, יוני 1963. בספר 'חומה חיות', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשכ"ג, עמ' 316.
 510. "בהכרה ורעיון למלוא קומתנו" (בכנס רכזי תרבות), 'בקיבוץ', יד (תוספת לשבועון הבין-קיבוצי), גיל' 613, יוני 1963.
 511. "אין הדברים תואמים את האמת" [תגובה על מכתב בן-גוריון], 'מעריב', 23.8.1963. 'למרחב', 25.8.1963. 'דבר', 25.8.63.
 512. דברים [על הצמדת יישובים צעירים לוותיקים וגיוס משפחות], 'בקיבוץ', טו, גיל' 625, ספטמבר 1963.
 513. "העבודה השכירה — המכשול במשק העובדים", 'למרחב', 1.10.1963. 'בדרכי השליחות', עמ' 184.
 514. "על פעולתנו התרבותית", 'בקיבוץ', טו, גיל' 630, אוקטובר 1963.
 515. "מבחנה של ברית" [על ברית התנועה הקיבוצית], 'למרחב', 8.11.1963.
 'בדרכי השליחות', עמ' 306. 'בקיבוץ', טו, גיל' 631, נובמבר 1963. 'פאָלקס בלאט', מס' 23, 14.11.1963.
 516. "עם מבחר שירת יידיש למשה בסוק", 'מבפנים', כה, חוב' 4, נובמבר 1963.
 517. "מכתב אל ד. בן-גוריון" [תשובה לדבריו על עזיבת מפקדים, חברי הקיבוץ המאוחד, את הצבא], 'מבפנים', כה, חוב' 4, נובמבר 1963, עמ' 488.

1964 (תשכ"ד–תשכ"ה)

518. "על נחום בנארי" (על קברו), 'בקיבוץ', טו, גיל' 639, ינואר 1964.
 519. "דמותו היתה דמות הדור" [על א. ציזלינג], 'למרחב', 17.1.1964. 'בקיבוץ',

- טו, גיל' 641, ינואר 1964. 'בדרכי השליחות', עמ' 398. 'פאָלקס בלאַט', מס' 2, 23.1.1964.
520. 'עז מחשבה ועז ביטוי' [על א. ציולינג], 'בקיבוץ', טו, גיל' 645, פברואר 1964.
521. 'אילת בת שנה' (בחג העלייה על הקרקע), 'יחדיו', ה, חוב' 83, פברואר 1964.
522. 'בית ותנועה', 'בקיבוץ', טו, גיל' 648, מרץ 1964.
523. 'התנועה אינה בנסיגה', 'למרחב', 30.4.1964. 'דבר', 5.5.1964. 'בדרכי השליחות', עמ' 88 (בשם "במשא השליחות"). בספר דו"ח מועצת ההסתדרות עז, ינואר 1965, עמ' 128. 'פאָלקס בלאַט', מס' 11, 14.5.1964. 'אונדזער וועג', מס' 9-8, אוגוסט-ספטמבר 1964.
524. 'אשליות ארגעה', 'בקיבוץ', טו, גיל' 649, אפריל 1964.
525. 'על הספר 'בין החיים ובין המתים' ליונת ואלכסנדר סנד', 'מבפנים', כו, חוב' 2-1, אפריל 1964, עמ' 166.
526. 'בכוח היחד' (בסיום קורס ג למדעי החברה), שם, עמ' 44.
527. 'הקיבוץ והעצמאות', 'בקיבוץ', טו, גיל' 651, אפריל 1964.
528. 'ליכוד פנימי למען עשייה משותפת' [ליובל כנרת] (בוועידת איחוד הקבוצות והקיבוצים), 'למרחב', 26.6.1964. 'ניב הקבוצה', יג, חוב' ב, יולי 1964, עמ' 321. 'מבפנים', כו, חוב' 4, דצמבר 1964, עמ' 328 (בשם "דרך של מאבק").
529. 'ריכוז כוחות למעשה משחרר' [במועצת הקיבוץ הארצי השוה"צ], 'מבפנים', כו, חוב' 4, דצמבר 1964, עמ' 324. 'הדים', חוב' 78, ספטמבר 1964, עמ' 116.
530. 'אנשים ונופים בראשית כנרת', 'בקיבוץ', טו, גיל' 658, יוני 1964.
531. 'ביום חשבון' (על ב. כצנלסון), 'למרחב', 7.8.1964.
532. 'השיוון וההתישבות כערך וכמכשיר', 'מבפנים', כו, חוב' 3, אוגוסט 1964, עמ' 217.
533. 'אחדות אמת — לא מערך זוגי', 'למרחב', 9.10.1964; 7.3.1965. 'פאָלקס בלאַט', מס' 23, 22.10.1964.
534. 'חליפת מכתבים בין טבנקין ללוי אשכול', 'למרחב', 4.11.64; 27.11.1964. 'דבר', 27.11.1964.

1965 (תשכ"ה—תשכ"ו)

535. 'הדרך המבטיחה את קיום העם' (בקונגרס הציוני הכ"ו), 'למרחב', 15.1.1965. בספר דו"ח הקונגרס הציוני הכ"ו, הוצאת הנהלת ההסתדרות הציונית, 1966, עמ' 88. 'פאָלקס בלאַט', מס' 2-1, 14.1.1965. 'אונדזער וועג', מס' 2-1, ינואר-פברואר 1965.
536. 'מתוך אחריות על העתיד' [על היחסים עם גרמניה], 'למרחב', 26.3.1965. 'במבחן', גיל' מה, אייר תשכ"ה. 'פאָלקס בלאַט', מס' 9-8, 14.4.1965. 'אונדזער וועג', מס' 5, מאי 1965.

537. "אל נסכן את ליכודנו ועצמאותנו" [לפני הקמת המערך], 'מבפנים', כז, חוב' 2-1, יוני 1965, עמ' 20.
538. "להמשך הדרך", שם, עמ' 28.
539. "פיוס וגיוס" [לאחר הקמת המערך], 'מבפנים', כז, חוב' 3, ספטמבר 1965, עמ' 98.
540. "א קאמף קעגן קולטן" (באסיפת המערך בירושלים), 'פאלקס בלאט', מס' 21-20, 22.9.1965.

1966 (תשכ"ז—תשכ"ז)

541. "עם ארבעים וחמש שנה להסתדרות" (בוועידה העשירית של ההסתדרות), 'דבר', 6.1.1966, 'למרחב', 7.1.1966. בספר דו"ח הוועידה ה-10 של ההסתדרות, עמ' 186. 'פאלקס בלאט', מס' 2, 19.1.1966.
542. "תיאוריה ומעש — מקומם בדרכה של תנועה מהפכנית" [על ברוכוב], 'למרחב', 10.4.1966, 'פאלקס בלאט', מס' 8, 27.4.66. 'אונדזער וועג', מס' 5, מאי 1966.
543. "אלטרנאטיבה עובדת" (לקראת ועידת הקיבוץ המאוחד), 'מבפנים', כח, חוב' 2-1, מאי 1966, עמ' 16. 'למרחב', 29.7.1966.
544. "משק והתישבות" (בוועידה הי"ט של הקיבוץ המאוחד), ספר הוועידה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1966, עמ' 117.
545. "מופת למשטר-חיים חדש" (בוועידה הנ"ל), 'מבפנים', כט, חוב' 2-1, פברואר 1967, עמ' 7. ספר הוועידה, עמ' 239 (בפרק "פעולתנו הרעיונית וההשכלתית").
546. "כ"ה שנים לפלמ"ח" (בוועידה הנ"ל), ספר הוועידה, עמ' 245; 'פאלקס בלאט', מס' 17-18, 22.9.1966.
547. "בין אתמול למחר" (בשיחה עם חברים מחו"ל), 'מבפנים', כח, חוב' 4, נובמבר 1966, עמ' 286.

1967 (תשכ"ז—תשכ"ח)

548. "על המצב המדיני הכלכלי של ארץ-ישראל" (בפני משלחת פועלי ציון, מארס 1920), 'דברים', א, עמ' 28.
549. "להסתדרות כוללת ומאחדת" (בוועידת היסוד של ההסתדרות), 'דברים', א, עמ' 36.
550. "בל נסתגל ללוחמים בנו" (במועצת ההסתדרות כ), 'דברים', א, עמ' 86.
551. "הרחבת העליה וההתישבות במושבות" (במועצת ההסתדרות כא), 'דברים', א, עמ' 108.
552. "על המצב המשקי והארגוני בהסתדרות" (במועצת ההסתדרות כו), 'דברים', א, עמ' 126.
553. "על זרם העובדים בחינוך" (כנ"ל), 'דברים', א, עמ' 127.

554. "על כיבוש העבודה במושבה", 'דברים', א, עמ' 129.
555. "רפיון בהגשמה" [בשאלות ההסתדרות] (בוועידה השנייה של מפא"י), 'דברים', א, עמ' 134. 'דבר', דצמבר 1932.
556. "חזיון העזיבה" (במועצת הקיבוץ המאוחד, אפריל 1928), 'דברים', א, עמ' 233.
557. "על קליטת עליה בקיבוץ" (בישיבת מזכירות הקיבוץ, דצמבר 1932), 'דברים', א, עמ' 280.
558. "לאחר מאורעות מאי 1921" (בישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות), 'דברים', א, עמ' 350.
559. "על דרכי המאבק עם הרביוניזם" (בישיבת מרכז מפא"י, פברואר 1934), 'דברים', א, עמ' 383.
560. "המאבק על נפש העם" (במועצת מפא"י, אוגוסט 1934), 'דברים', א, עמ' 391.
561. "למקור המשבר ולדרכי פתרונו" [על המיתון בכלכלה], 'למרחב', 20.1.1967.
- 'בדרכי השליחות', עמ' 187. 'פאלקס בלאט', מס' 3, 2.2.1967; מס' 4, 16.2.1967.
562. "דרך המאמינה באדם", 'בקיבוץ', יט, גיל' 707, ינואר 1967.
563. "הקיבוץ בסיס להמשך התפתחות הארץ", 'מבפנים', כט, חוב' 3, יולי 1967, עמ' 187.
564. "שלום של ממש", * 'מבפנים', כט, חוב' 3, יולי 1967. 'למרחב', 16.6.1967.
- 'פאלקס בלאט', מס' 14, 19.7.1967. 'באיין לאן לסגת', הוצאת "למרחב", 1967.
565. "רק התישבות בכל השטחים תביא את השלום", 'למרחב', 14.7.1967. 'באיין לאן לסגת', הוצאת "למרחב", 1967.
566. "לקח המלחמה — ללא אשליות", 'למרחב', 11.8.1967. 'באיין לאן לסגת', הוצאת "למרחב", 1967.
567. "בל נאחר את המועד", 'למרחב', 25.8.1967. 'פאלקס בלאט', מס' 17-18, 7.9.1967. 'באיין לאן לסגת', הוצאת "למרחב", 1967.
568. "איין לעקוף את הכרח העליה וההתישבות", 'דבר', 15.9.1967.
569. "המעשה הקובע", 'למרחב', 4.10.1967.
570. "המעשים הקוראים לנו", 'מבפנים', כט, חוב' 4, אוקטובר 1967, עמ' 313.
571. "המעשה הנגזר מתוצאות המלחמה", 'בקיבוץ', כ, מס' 729, נובמבר 1967.
572. דברים (בנועילת מועצת הקיבוץ המאוחד בדפנה), 'בקיבוץ', כ, מס' 730, נובמבר 1967.
573. "הכרח היסטורי ופעולה ליצירת עובדות", [על ב. ברוכוב, 50 שנה למותו], 'למרחב', 17.12.1967.
574. "כורח המציאות וצדק היסטורי", 'על המשמר', 22.12.1967. 'מבפנים', ל, חוב' 1-2, פברואר 1968, עמ' 18.

* רוב הדברים שנתפרסמו בעקבות מלחמת ששת הימים מרוכזים בספר 'לקח ששת הימים - ישובה של ארץ בלתי מחולקת', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ב.

575. "להגשמת זכותנו המוסרית ליישוב הארץ", 'דבר', 22.12.1967. 'מבפנים', ל, חוב' 1-2, פברואר 1968, עמ' 21.

1968 (תשכ"ח—תשכ"ט)

576. "שעת אפשרויות גדולות וסכנות חמורות", 'למרחב', 30.4.1968.
 577. "כוחנו העצמאי משענתה של המערכה הדיפלומטית", 'דבר', 3.5.1968.
 578. "סכנות וסיכויים", 'מבפנים', ל, חוב' 3, יולי 1968, עמ' 181. פרקים מזה ב'דבר', 30.4.1968 ו-3.5.1968, וב'זאת הארץ', גיל' 11, 22.9.1968.
 579. "אנחנו אחראים לגורלנו", 'הפועל הצעיר', גיל' 29-30, אפריל 1968. 'בקיבוץ', כ, גיל' 735, פברואר 1968.
 580. "להבטחת הקיום מול סכנה מתחדשת", 'למרחב', 22.9.1968.
 581. "השלטונות אבי כל הטאת" [על מאורעות צ'כוסלובקיה], 'למרחב', 6.10.1968.
 582. "לקחים מפרשת צ'כוסלובקיה", 'דבר', 6.10.1968. 'מבפנים', ל, חוב' 4, דצמבר 1968, עמ' 358.
 583. "כורח המלחמה וחובת המעשה", 'למרחב', 12.12.1968. 'דבר', 29.12.1968.

1969 (תשכ"ט—תש"ל)

584. "כל גבול המבחר את הארץ — הופך לגבול דמים", 'ידיעות אחרונות', 10.1.1969.
 585. "יהודים דופקים על דלת הארץ", 'דבר', 24.2.1969.
 586. "מן העבודה לראשות הממשלה" [על ל. אשכול], 'למרחב', 29.3.1969. 'בדרכי השליחות', עמ' 402.
 587. "יישובה של הארץ — כורח קיום ליהודים", 'למרחב', 25.4.1969. פרק מזה ב'בקיבוץ', כא, גיל' 756, אפריל 1969. 'זאת הארץ', גיל' 2, 2.5.1969.
 588. "בוער 'י', 'מעריב', 13.6.1969.
 589. "על תנאי המאבק המקצועי", 'בשער', יולי 1969. 'בדרכי השליחות', עמ' 241.
 590. "בתוך המלחמה הנמשכת", 'מבפנים', לא, חוב' 2, אוגוסט 1969, עמ' 149. 'למרחב', 12.9.1969. 'זאת הארץ', גיל' 37, 10.10.1969.
 591. "לדמותה של תנועת הפועלים בארץ ישראל", 'למרחב', 9.12.1969. 'בדרכי השליחות', עמ' 11.
 592. "הפצנו את ניצוצות הגאונות היהודית" (בוועידה ה-11 של ההסתדרות), 'דבר', 11.12.1969.
 593. "חברת העובדים השלמה לפיתוח הארץ כולה", 'למרחב', 19.12.1969.
 594. "משק הפועלים וחברת העובדים", 'בדרכי השליחות', עמ' 191.
 595. "עליית הכוח — באחדות" (בוועידת היסוד של מפלגת העבודה), 'בדרכי השליחות', עמ' 239.

596. "בהגנה על ערכי מושב העובדים", 'בדרכי השליחות', עמ' 243.
597. "בכוח ההעזה המשותפת" [שלושים שנות מרחביה], 'בדרכי השליחות', עמ' 280.
598. "איש התנועה — נאמן דרכה" [דוד רמז], 'בדרכי השליחות', עמ' 374.
599. "אישיות מהפכנית, יוזמת ומגשימה" [מניה שוחט], 'בדרכי השליחות', עמ' 384.
600. "שליחה של תנועת העבודה" [ש. יבנאלי], 'בדרכי השליחות', עמ' 393.
601. "איש ההגשמה והמאבק" [ישראל ברייהודה], 'בדרכי השליחות', עמ' 399.
602. דבר ים [על המצב הבטחוני והמדיני ותביעה להתיישבות בכל שטחי ארץ ישראל] [בקונגרס הציוני הכ"ז] 'דין וחשבון של הקונגרס הכ"ז', הוצאת הנהלת ההסתדרות הציונית, תשכ"ט, עמ' 57.
603. "פרומקה" [אושרובסקה — אשד] [דברים על קברה], בחוברת לזכרה, הוצאת עין-חרוד, הקיבוץ המאוחד, תש"ל.

1970 (תש"ל)

604. "אין שלום בנסיגה", 'למרחב', 15.5.1970.
605. "סוגיות בחינוכנו" [על החינוך המשותף בקיבוץ], 'דרכים בחינוך המשותף', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תש"ל, עמ' 135.
606. דבר ים [על התנועה החלוצית ותפקידה בחינוך] (קטעים נבחרים מ'דברים', א), 'ספורו של קיבוץ הכשרה', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תש"ל, עמ' 32.
607. "דרך בתוך המבוכה" [הקיבוץ במציאות שלאחר מלחמת ששת הימים], 'מבפנים', לב, חוב' 3, אוגוסט 1970, עמ' 171.
608. "הפסקת אש — ושפת העובדות", 'למרחב', 14.8.1970.
609. "בראשית הדרך" [בחג יובל ההסתדרות בחיפה], 'למרחב', 25.12.1970.

על יצחק טבנקין ועל שלושת ספריו

1. אורן מנחם, "תורה חיה", 'מבפנים', ל, חוב' 1-2, פברואר 1968, עמ' 55.
2. 'אנציקלופדיה עברית', 'טבנקין יצחק', הוצאת מסדה, יח, עמ' 296.
3. אשד יעקב, "דרך חיים מתוחה כמיתר", 'למרחב', 18.1.1957.
4. בסוק משה, "התשובה", 'למרחב', 18.1.1957. גם בספר 'נופי ספרות', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשכ"ה, עמ' 166.
5. בסוק משה, "עם הפרח ביד", 'בקיבוץ', ח, גיל' 330, ינואר 1957; גם בספרו 'נופי ספרות', עמ' 170.
6. בסוק משה, "על פנקסו ועל הדוכן", 'נופי ספרות', הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשכ"ה, עמ' 167.
7. בסוק משה, "פגישות", שם, עמ' 171.
8. בקר אהרן, [על טבנקין ועל 'דרכי השליחות'], 'בדרכי השליחות', עמ' א"ה.
9. ברסלבסקי משה, "ציוני דרך", 'דבר', 25.1.1957. גם בספרו 'בהיאבקות על הדמות', הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1967, עמ' 134.
10. בת דוד תמר, "ספר ציוני לוחם", 'ידיעות אחרונות', 22.5.1970.
11. גרינבוים יצחק, "תלמיד שזכה לאלפי תלמידים", 'למרחב', 18.1.1957.
12. "דברים לי. טבנקין", 'שדמות', גיל' ל, קיץ תשכ"ח, עמ' 137.
13. "דברים לי. טבנקין", 'ניב הקבוצה', יח, חוב' א"ב, מאי 1968, עמ' 226.
14. דיין שמואל, "בהשראתו", 'דבר', 18.1.1967.
15. דן חיים, "חסד פגישה ראשונה", 'דבר', 18.1.1967. גם בספרו 'במעלה ההר', הוצאת 'תרבות וחינוך', 1970, עמ' 31.
16. כוכבי י., "בזכות ובכורח", 'למרחב', 5.6.1970.
17. כרמל משה, "ראשון בין שוים", 'למרחב', 18.1.1957 (חתום "אסיר עברי").
18. לויטה ל. וד. בן-נחום, "טבנקין יצחק", בתוך ב. ברוכוב, 'כתבים', ב, הוצאת הקיבוץ המאוחד וספריית פועלים, 1958, עמ' 644.
19. מאור יצחק, "אני מאמין לכל איש קבוצה", 'דבר', 18.1.1957.
20. מגד אהרן, "בן שבעים", 'משא' (מוסף 'למרחב'), 18.1.1957.
21. ניר נחום, "עם יצחק טבנקין לפני יובל שנים", 'למרחב', 25.1.1957.
22. סגולי א., "ספר מאיר דרך", 'מבפנים', ל, חוב' 1-2, פברואר 1968, עמ' 57.
23. סגולי א., "שליחות ודרך", 'למרחב', 5.12.1969.

24. סלוצקין א.מ. "עם יצחק טבנקין מילדות", 'מבפנים', ל, חוב' 4, דצמבר 1968, עמ' 412.
25. קאטיק אברהם, [על בית אביו של יצחק טבנקין], 'דאס לעבן פון אידישן אינטעליגענט', הוצאת טויבענשלאג, ניו-יארק, 1925, עמ' 200—207.
26. קרסל ג., "טבנקין יצחק", 'לכסיקון הספרות העברית', ב, הוצאת ספריית פועלים, תשכ"ו, עמ' 4.
27. רודנר דוד, "תורה במבחן ההגשמה", 'למרחב', 29.12.1967.
28. תרשיש אברהם, "בסער תמיד", 'למרחב', 18.1.1957 (חתום א.ת.).
29. לוי יצחק הירושלמי, "הטבנקינים מעין-חרוד — שלושה דורות", 'מעריב', מוסף שבועי, 11 בדצמבר 1970.